คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม
ตรวจทานแล้ว เมื่อวันพุธ ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

รายงานการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๒๙
วันจันทร์ที่ ๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : เชิญท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานครับ ในการประชุม กรธ. เมื่อครั้งที่แล้วทางอนุกรรมการติดตามได้ให้ฝ่ายเลขานุการถ่ายระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้มีการประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ ผมได้เรียนในที่ประชุมว่าในเรื่องนี้ ข้อ ๙๐ ในกรณีที่มีการออกเสียงมากกว่า ๑ ประเด็นในบัตรออกเสียงใบเดียวกัน ในระเบียบข้อ ๙๐ เขาบัญญัติให้บัตรออกเสียงที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบัตรเสียทั้งฉบับ และไม่ให้นับเป็นคะแนน คือบัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามข้อ ๘๙ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน (๔) คือบัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป กับ (๗) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตเว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ ทีนี้บัตรออกเสียงประชามติจะเป็นใบเดียวเพราะว่าในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ในมาตรา ๓๓ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่าในกรณีที่มีการออกเสียงมากกว่า ๑ ประเด็น ให้กำหนดในบัตรออกเสียงเดียวกัน ซึ่งผมก็ได้แจ้งไปที่ทางสำนักงาน กกต. แล้ว แล้วก็ได้เจอกับท่าน กกต. ประวิช รัตนเพียร ก็เรียนท่านไปแล้วนะครับว่าอันนี้มันอาจจะมีปัญหาได้เพราะว่าเกิดมีผู้ไปเขียนข้อความอะไร สมมุติว่าในช่องคำถามเพิ่มนี่นะครับทั้งๆ ที่ช่องบนในเรื่องออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญถูกต้องก็จะกลายเป็นบัตรเสียทั้งฉบับเลยนะครับ แต่ทีนี้ปรากฏว่าได้รับแจ้งว่าระเบียบข้อ ๙๐ มันมาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในมาตรา ๔๖ คือบัญญัติเหมือนกันในมาตรา ๔๖ บัญญัติว่ากรณีที่มีการออกเสียงมากกว่า ๑ ประเด็นในบัตรออกเสียงเดียวกัน ให้บัตรออกเสียงที่มีลักษณะดังต่อไปนี้----------

เป็นบัตรเสียทั้งฉบับ และไม่ให้นับเป็นคะแนนออกเสียง ๑. บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน (๔) คือบัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป กับ (๗) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกต เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ อันนี้มันมาจากกฎหมายคือถ้าจะแก้ไขปรับปรุงอะไรมันต้องแก้กฎหมาย แล้วก็ข่าวจากหนังสือพิมพ์ จากสื่อก็มีความกังวลอย่างที่ว่าก็เลยเรียนหารือที่ประชุมเมื่อครั้งที่แล้วก็เลยนำมาเรียนหารือท่านอีกทีหนึ่งครับว่าอันนี้มันสมควรจะดำเนินการอย่างไรไหม เพราะว่าถ้าปล่อยทิ้งไว้อย่างนี้ก็อาจจะมีปัญหาได้เหมือนกัน มันจะมีความจำเป็นถึงจะต้องแก้

ประธาน : เราเคยท้วงเขาว่าให้มันแยกคนละบัตรแล้วเขาอ้างรัฐธรรมนูญใช่ไหม หรืออย่างไรเขาอ้างอะไร ตอนนั้นเราเขียนว่าอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : รัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนครับ รัฐธรรมนูญเขียนแค่ว่าให้มี สนช. เสนอประเด็นเพิ่มได้ แล้วก็ กกต. เข้าไปจัดให้มีการลงคะแนนเท่านั้นเอง เพียงแต่ตอนนั้น กกต. เขาอ้างว่าเพื่อเรื่องของงบประมาณ ถ้าแยก ๒ ใบอาจจะมีค่าใช้จ่ายสูง

ประธาน : ก็ขอพิมพ์ใบเดียวแล้วเอาไปตัดก็ได้ มันไม่ใช่เรื่องที่ยากเลย มันจะเอาแต่สตางค์อย่างเดียว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตอนเขียนพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญผมก็พยายามแก้แล้วบอกว่าอาจทำเป็นมากกว่า ๑ ใบก็ได้ เขาก็บอกว่านโยบายมาอย่างนี้เขาไม่ยอมกัน และตัวกรรมาธิการเขาก็ยืนตาม กกต. หมด พอโหวตผมก็เลยต้องออกมาเพราะว่าผมแพ้ วันนั้นที่ท่านประพันธ์ไปที่ไปเจอกัน ผมก็บอกว่าที่เขาเขียนอย่างนี้ก็ให้ระวัง ๑. ก็คือการกำหนด ๑ ๒ นี่ก็มีปัญหาแล้ว ๒. ถ้าเกิดเขาบอกว่าไม่ไปลงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไปทำเครื่องหมายแค่อันเดียวมันก็เสียไปทั้งฉบับ มันก็เป็นการเสียเปล่า และตัวเจ้าหน้าที่ที่เขาไปอยู่ประจำหน่วยออกเสียงเขาจะเข้าใจเหมือนกันทุกอันหรือเปล่าก็ไม่รู้ เพราะที่หนึ่ง----------

เวลาขานนี่ถ้ามันมีปัญหาไม่ได้กาตรงช่องเหมือนกันหมด และบอกว่ากลายเป็นบัตรเสียขึ้นมาทั้งที่มันไม่ใช่อย่างนี้มันก็จะเป็นประเด็น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ สืบเนื่องเรื่องนี้ผมได้ยินมาเรื่อย ๆ แล้วว่าเริ่มมีคนไปพูดให้เข้าใจคลาดเคลื่อนว่าคำถามมี ๒ คำถามในบัตรลงประชามตินะครับ คำถามแรกเป็นเรื่องรับร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่รับ คำถามที่ ๒ เป็นเรื่องคำถามพ่วงนะครับ มีการไปปล่อยข่าวว่าถ้าทั้ง ๒ อันไม่ตรงกัน เช่นว่าข้างบนรับ ข้างล่างไม่รับแสดงว่าไม่มีผล บัตรเสีย ก็เป็นเรื่องเดียวกัน ถ้าท่านรับก็ต้องรับทั้งข้างบน ข้างล่าง ถ้าไม่รับก็ต้องไปรับทั้งข้างบน ข้างล่าง คือปล่อยข่าวอย่างนี้ครับ คนเข้าใจผิดคิดว่ามันเป็นเรื่องเดียวกัน ที่จริงมันคนละเรื่อง ความที่ไปอยู่ในใบเดียวกันนี่นะครับ สร้างปัญหาอีกและยังไม่นับรวมที่คุณบอยพูดเมื่อสักครู่ว่าเวลาขานนี่ถ้าข้างบนกา ข้างล่างไม่กานี่จะเสียหรือไม่เสียอย่างไร อันนี้ก็ยังเป็นประเด็นที่ต้องไปชี้แจงอีก ผมเพิ่งไป กทม. เมื่อสักครู่มาเขาก็ complain มานะครับว่า กกต. มาอธิบายก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง เขายังต้องไปซักซ้อมกันให้ดีไม่อย่างนั้นบัตรจะเสียเยอะมากครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๓ อยู่ไหน รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้ห้าม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๓๓ วรรคสองไปเขียนบังคับไว้ครับ

ประธาน : เราจะเอาอย่างไรกันดี ขอแก้ไขไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่เราพิจารณากันในอนุกรรมการติดตามก็พูดก็มีความเป็นห่วงเรื่องบัตรจะเสียและจะสับสน และปรากฏว่าต่อมาหนังสือพิมพ์เขาก็ไปเขียนเองตรงกับที่ทางอนุกรรมการติดตามเคยพูดกันจริง ๆ โดยไม่ได้นัดหมาย เขาคิดของเขาเองและเขาก็เขียนของเขาเองเหมือนกัน

ประธาน : คือที่เขาเขียนนี่เขาไม่ได้เขียนตามสภาพความเป็นจริง คือถ้าเป็นเรื่องเดียวกันและมันมีหลายคำถามก็โอเคให้อยู่ในบัตรใบเดียวกันได้ แต่นี่มันคนละเรื่อง อันหนึ่งตก อันหนึ่งได้ มันไม่ได้แปลว่ามันจะตกไปด้วยกัน เพราะว่าคำถามพ่วงนี่มันจะมีแนวโน้มว่าจะมีคนเขียนอะไรลงไปเยอะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขียนในคำถามพ่วงว่าไม่เอา ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย มันจะกลายเป็นเสียทั้งหมดเลยครับ หรือจะอย่างไรครับ หารือทางท่านรองวิษณุว่าจะแก้ดีไหมหรืออย่างไร

ประธาน : เดี๋ยวผมคุยกับเขาดูก่อน กลัว กกต. ถ้าแยกบัตร ๒ ใบจะต้องเพิ่มสตางค์อีก ความจริงมันไม่ต้องเพิ่ม คนอ่านมันก็คนเดียว และโอกาสผิดพลาดเยอะ คำถามข้อที่ ๑ รับ คำถามข้อที่ ๒ ไม่รับ เดี๋ยวมันอ่านสลับกันไปไม่รู้เป็นอันไหน และเขาพิมพ์บัตรออกมาให้เราดูเป็นตัวอย่างหรือยัง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อยู่ท้ายระเบียบเลยครับ ฝ่ายเลขานุการของอนุกรรมการติดตามเขาถ่ายเอกสารแจกอยู่ในท้ายระเบียบก็จะเป็น ๒ ช่อง ประเด็นที่ ๑ ประเด็นที่ ๒

ประธาน : ก็ไม่เห็นยากเลย ก็พิมพ์ใบนี้แล้วก็ตัดเสียมันก็ไม่เห็นจะต้องเสียสตางค์ เพราะฉะนั้นถ้าแก้ได้ก็แก้ ถ้าแก้ไม่ได้เวลาเราไปอธิบายต้องอธิบายเรื่องวิธีลงคะแนนโหวต

นายประพันธ์ นัยโกวิท : การอธิบายก็คงต้องเป็น กกต. เป็นหลักเพราะว่าเขาเป็นคนดำเนินการในการออกเสียงประชามติ เขาต้องพยายามอธิบาย

ประธาน : ก็ยากที่เขาจะอธิบาย เวลาเราไปครู ก ครู ข ครู ค เราก็ต้องอธิบายด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเรียนเหมือนกับไม่รู้รายละเอียดทางการปฏิบัตินะครับ ถ้าหากเราจะแก้ให้มันเป็น ๒ ใบ ในรูปของกาลเวลาก็ยังน่าจะทันนะครับ ถ้าเป็นไปได้ขอให้ท่านประธานช่วยพิจารณาด้วยครับ เพราะว่าผมเป็นห่วงครับ เจ้าหน้าที่คนที่จะนับเองก็ยังสับสน และทีมงานก็เริ่มไปปล่อยข่าวว่าถ้าไม่ชอบมันเป็นเรื่องเดียวกัน ถ้าไม่ชอบคำถามพ่วงก็ไม่ต้องไปรับร่างรัฐธรรมนูญมันกลายเป็นอย่างนั้นไปเสียอีกครับ ก็เริ่มไปปล่อยข่าวแล้ววิชามารออกไปแล้ว ผมว่า

มันจะเสียการใหญ่ครับ มันไม่นับบัตรเสียไปด้วยกันหมดหรือครับ อันนี้ถ้ายังพอทำได้ก็ขอให้ท่านประธานได้กรุณาพิจารณาครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : ก็โอเค เดี๋ยวผมรับไปคุยกับเขา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมมีประเด็นนี้ครับที่ว่าใช้บัตรใบเดียว ส่วนเรื่องที่ว่าคนจะขวาง กรธ. อะไรตรงนั้นท่านนายกรัฐมนตรีก็ออกมารับรองแข็งขันแล้ว ไม่น่าจะมีปัญหามากเท่าไร

ประธาน : โดยภาพที่เปิดเผยนี่ไม่ค่อยมีปัญหา แต่เราจะมีปัญหามากเวลาเราออกพื้นที่เพราะเขาจะใช้ชาวบ้านที่เป็นคนของเขาลุกขึ้นมาโวยวายจนเราทำไม่ได้ จะไปจับเข้าหรือไปทำอะไรเข้าก็จะกลายเป็นเรื่องใหญ่ และวิชามารมันจะใช้ทุกวิธีเชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตรายงานด้วยวาจาก่อนนะครับ เดี๋ยวเอกสารจะเสนอทางอนุกรรมการติดตามพรุ่งนี้นะครับ จะ update เรื่องของการทำเพลงของทางภาคเหนือทำเสร็จแล้วนะครับ อยู่ที่อาจารย์ชาติชาย พอดีเขาทำออกมาเป็น ๒ นาที ๓ นาที ๔ นาที คือ ๒ นาทีเอาไว้ออกรายการวิทยุ แล้วก็ ๓ นาทีหรือ ๔ นาทีเวลาไปอบรมชาวบ้านก็เปิดยาว ๆ ก็ได้

ประธาน : เปิดฟังหน่อยได้ไหม ของคุณชินกรเราก็ยังไม่เคยฟัง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เขากำลังแก้คำอยู่ครับ ผมเพิ่งส่งคนไปรับครับ อันที่ ๒ ขออนุญาตเรียนท่านประธานก็คือของคุณจินตหรา เขากำลังรอให้ big boss สั่งเขาครับ เท่าที่เช็กดูเขายังไม่ได้คำสั่งก็เลยยังไม่ได้ทำครับ ของคุณเอกชัย ศรีวิชัย ก็กำลังแต่งเพลงอยู่ อันนั้นจะเป็นเรื่องของการเมืองกับการเลือกตั้ง ของครูที่โรงเรียนช่างเหล็ก เดี๋ยวพรุ่งนี้เขาจะมาดูสถานที่สำหรับจะถ่ายทำที่สภาเรานี่ครับ แล้วก็จะอัดเป็นเพลงออกมา ทั้งหมดคงจะพยายามทำให้เสร็จ ของคุณจินตหราอาจจะช้าหน่อยนะครับ เพราะว่าเขาวงใหญ่ ทีนี้เรื่องถัดไปก็คือวันนี้มีการประชุมเรื่องที่จะช่วยดู

ที่คุณพงศธรเขาทำ animation มา เห็นคุณพงศธรบอกว่าจะมีการทำ animation ทั้งหมด ๑๕ ตอนเราก็ดูว่า ๑๕ ตอนมีอะไรบ้าง ในอนุกรรมการเนื้อหาดูแล้วก็เลยให้ความเห็นว่าน่าจะมานำเสนอที่ประชุมใหญ่ว่า ๑๕ ตอนนี่ควรจะมีอะไรบ้าง แล้วก็ควรจะผลิตอย่างไรบ้าง เท่าที่หารือกันในเบื้องต้นก็คือว่าถ้าเราทำ animation เสร็จได้เร็ว เราจะได้ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมวิทยากรในวันที่ ๑๘ วันที่ ๑๙ ก็คืออยากให้เสร็จประมาณสักวันที่ ๑๖ ทีนี้พอจะให้เสร็จวันที่ ๑๖ คือกระบวนการในการจัดทำทั้งหมดมันจะกินเวลาประมาณเกือบ ๒ อาทิตย์ คือ ๑. ต้องดู storyboard ก่อนว่าตัว storyboard concept โอเคไหม พอ concept โอเคปุ๊บเขาก็จะไปทำให้ดู พอเขาทำมาให้ดูเสร็จปุ๊บพอเรา comment รอบสุดท้ายเขาก็จะเอาไปใส่เสียงใส่อะไรต่าง ๆ จะกินเวลาประมาณเกือบ ๒ สัปดาห์ วันนี้ช่วงบ่ายทางอนุกรรมการเนื้อหาก็เลยจะขออนุญาตท่านประธานว่าให้คุณพงศธรเอาตัวหัวข้อที่จะทำมาให้ดู และดูว่าทาง กรธ. เห็นว่า ๑๕ เรื่องนี้โอเคไหม แล้วถ้าโอเค ๓ หรือ ๔ เรื่องแรกที่จะทำควรจะเป็นเรื่องอะไร เขาจะได้ไปลงมือทำครับก็จะขออนุญาตท่านประธาน ถ้าท่านประธานอนุญาต แต่จะฟังเพลงก่อนก็ได้นะครับว่าเป็นอย่างไรบ้าง ไม่ทราบทางฝ่ายเลขานุการพร้อมไหมครับ ท่านประธานครับ ในการประชุมอนุกรรมการติดตามก่อนหน้านี้ก็มีการหารือกันว่าเราน่าจะมีพิธีกรรมนิดหน่อยในการที่จะให้เกียรติกับศิลปินที่จะมาช่วยเรา ทีนี้ตอนแรกลองเล็งไว้ว่าวันที่ ๑๘ แต่เท่าที่ดูกำหนดการแล้วกิจกรรมมันเยอะครับ ทางอนุกรรมการติดตามก็มองว่าถ้าเราจะแยกห้องไปอีกห้องหนึ่ง คือตอนที่ท่านประธานกล่าวเปิดปุ๊บก็จะมีการให้ความรู้โดยทีมของวิทยากรก็คือพวกเรานี่เองนะครับ แต่ระหว่างนั้นก็อาจจะขอใช้ห้องอีกห้องหนึ่ง แล้วในห้องนั้นเราก็มีพิธีมอบเกียรติยศให้กับบรรดาศิลปินที่มาช่วยเรา นั่นก็เป็น model หนึ่งนะครับ แต่ว่าเท่าที่ผมดูเวลานี่ของคุณจินตหราอาจจะเสร็จไม่ทันจะรอก่อนไหมครับเพลงมาแล้วเชิญฟังเพลงก่อนครับ

ประธาน : นี่ต้องไปแก้ตรงที่ว่ารับร่างใช่ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านแก้ให้แล้วครับ กำลังจะไปเอามาครับ

ประธาน : อันนี้มันสำหรับวิทยุก็โอเคก็เปิด ต้องทำไปให้ทหาร ติดต่อกระทรวงกลาโหม แล้วก็กองทัพบก แล้วก็ส่งให้เขาบอกว่าขอให้เขาช่วยให้สถานีวิทยุของทหารเปิดวันละหลาย ๆ รอบ แต่ละภาคก็เอาของตัวเองไป เมื่อสักครู่คุณนาถะเขาทำหนังสือให้ผมมีไปถึงใครต่อใคร แต่ในนั้นไม่ได้บอกอะไร ทีนี้ถ้าจะเอาของกองทัพเราบอกว่าส่งอันนี้มาให้ด้วยเพื่อให้เขาส่งให้สถานีวิทยุของทหาร ทั้งทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศเปิดเป็นระยะ และส่วนทีวีเขาคงเปิดหมดไม่ได้เพราะมันตั้ง ๒ นาที อาจจะเปิดให้ได้สักวันละครั้ง ๒ ครั้งอย่างทีวีของราชการ ทีนี้ตอนที่เปิดมันมีภาพไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนี้มีแต่เสียง อีกอันหนึ่งถึงจะมีภาพครับ ถ้าเป็นของโรงเรียนวัดช่างเหล็กจะมีภาพ มีการแสดง

ประธาน : ทีนี้อันที่ไม่มีภาพนี่มันอาจจะต้องทำขึ้นสาระอะไรระหว่างที่เล่นเพลงนี้ แล้วก็มีข้อความอะไรที่เป็นเรื่องเด็ด ๆ ของเรา ๒-๓ เรื่องพอให้อ่าน ๒ นาที นี่ก็เปลี่ยนไปได้หลายอันและต้องทำให้เขาเสร็จ พอเขาเปิดปั๊บก็ใช้ได้เลย จะเสร็จทำอย่างไรผมไม่รู้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ทีนี้ถ้าทำเสร็จแล้วก็ส่งให้คุณนาถะไปดำเนินการต่อเลยหรืออย่างไรครับ

ประธาน : อาจารย์ช่วยกำกับหน่อยเพราะคุณนาถะบอกไปแค่ไหนมันแค่นั้น วันก่อนบอกให้เขาทำหนังสือขอความร่วมมือก็ไม่รู้จะร่วมมืออะไร บางจุดอาจจะร่วมมือเพื่อโฆษณาข้อความที่เราส่งให้ บางจุดต้องส่งเพลง คุณนาถะลองเอาที่ผมเซ็นมาแล้วให้อาจารย์ดูว่าจะส่งอะไรไปให้ใคร เพราะของ จส. ๑๐๐ ตอนนั้นติดต่อให้อาจารย์อุดมดูหน่อยว่าถูกต้องไหม คราวนี้วันแจกมีกี่คนครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : มีศิลปิน ๕ ราย กรณีของวัดช่างเหล็กจินตหราหรือคุณเอกชัยเขาอาจจะมีทีมที่ใหญ่กว่าคนเดียว

ประธาน : วันที่ ๑๘ ใช้ที่ไหน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ที่โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ ถนนแจ้งวัฒนะติดทางด่วนใกล้ ๆ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ครับ

ประธาน : จำนวนคนเท่าไรครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : จำนวนคนรวมแล้วประมาณ ๔๕๐ คน

ประธาน : วันไหนที่เราจะใช้ห้องประชุมที่นี่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อันนั้นจะเป็นในช่วงเดือนมิถุนายนครับ ตอนนี้กำลังไปเช็กห้องว่างของอาคารรัฐสภาที่จะอบรมอาสาสมัครจากชุมชนในกรุงเทพมหานครประมาณ ๔,๐๐๐ คน น่าจะแบ่งได้ ๖ รุ่น กำลังไปเช็กอยู่ว่าห้องประชุมเขาว่างวันไหนบ้างจะได้ลงตารางครับ

ประธาน : วันที่ ๑๘ เราเริ่มกี่โมง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : วันที่ ๑๘ เริ่มตั้งแต่ ๐๘.๓๐ นาฬิกา ลงทะเบียน ๐๙.๐๐ นาฬิกา ตามกำหนดการขอท่านประธานได้ช่วยกรุณากล่าวเปิด รายละเอียดเดี๋ยววันพรุ่งนี้พวกผมจะไปประชุมอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แล้วก็ลงให้ชัดเจนอีกทีหนึ่งนะครับ แต่ว่าเท่าที่ทางอาจารย์ศุภชัย ทางฝ่ายประชาสัมพันธ์ได้ทำกันขึ้นมาก็จะเริ่มตั้งแต่ ๐๙.๐๐ นาฬิกา ท่านประธานก็พูดสาระสำคัญร่างรัฐธรรมนูญถึงไม่เกิน ๑๐.๐๐ นาฬิกา ในช่วงเช้าก็จะแบ่งการอธิบายหมวดเรื่องสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ นโยบายแห่งรัฐ หมวดเรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ศาลรัฐธรรมนูญ

ประธาน : กำลังนึกถึงว่าจะทำพิธีมอบโล่ให้เขาดูมีเกียรติหน่อย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าอย่างนั้นช่วงท่านประธานกล่าวเปิดเสร็จอธิบายบรรยายภาพรวมเสร็จแล้วก็แจกรางวัลก่อนแล้วค่อย break

ประธาน : โรงแรมไม่ค่อยดี หรือว่าเชิญเขามาที่นี่แล้วเราทำพิธีแจก จะช้าไปไหม ถ้ารอเดือนมิถุนายน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อันนี้เราจะมี ๑๘-๑๙ พฤษภาคม

ประธาน : วันที่ ๑๘-๑๙ พฤษภาคมมันที่มิราเคิลแกรนด์

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ใช่ครับ ถ้าจะเอาที่นี่เดี๋ยวหาวันอะไรที่ใกล้ ๆ เดี๋ยวเราดูให้จะได้เป็นการเป็นงาน ถ้าเดือนมิถุนายน กทม. ก็จะช้าไป แต่ที่นี่น่าจะได้เดี๋ยวเราดูวันพุธไหน เพราะว่าวันพุธเขาไม่มีประชุม สนช. จะจัดสักวันพุธหนึ่งก็ได้ครับ

ประธาน : อันนี้ถ้าเผื่อเราไม่มีเหตุการณ์อื่นคนก็โหลงเหลงที่ไปใช้ห้องประชุมนั้น ถ้าเผื่อเป็นวันเดียวกับที่เราชี้แจงแล้วใช้ห้องประชุมนั้นมีคนนั่งด้วยก็ดูสมเกียรติกันหน่อย หรือจะมาใช้ห้องนี้อาจารย์ว่าอย่างไร

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมเห็นด้วยกับท่านประธานครับ คือถ้าใช้ห้องใหญ่แล้วมีคนนั่งอยู่ก็จะเป็นเกียรติกับเขา เพราะว่าบางทีชีวิตหนึ่งของศิลปินได้มีโอกาสมารับมอบโล่เกียรติยศที่รัฐสภาเป็นอะไรที่ในชีวิตหนึ่งดีกับเขาก็คงจะดีใจมากครับ

ประธาน : ทีนี้ถ้าเดือนมิถุนายนจะช้าไปไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : วันที่เท่าไรครับอาจารย์

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เดือนมิถุนายนก็กะว่าจะเริ่มตั้งแต่สัปดาห์แรกเลยครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถ้าสัปดาห์แรกไม่ช้าครับ เดี๋ยวผมไปประสานกับเขาได้ว่าขอเป็นสัปดาห์แรก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ที่ผมเรียนท่านประธานไปเมื่อสักครู่ว่าได้ตกลงกับทางกรุงเทพมหานครแล้วว่าวันที่ ๒ มิถุนายนจะจัดการชี้แจงให้แก่ผู้อำนวยการเขตของ กทม. ๕๐ เขต แล้วก็เจ้าหน้าที่หัวหน้าที่ฝ่ายปกครองกับหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนของแต่ละเขตอีกเขตละ ๒ คน รวมแล้วเขตหนึ่งก็ประมาณ ๓ คน ๕๐ เขตก็ ๑๕๐ คน จะใช้สถานที่คือห้องประชุมสภาของสภากรุงเทพมหานครที่เสาชิงช้าจะได้ประหยัดสตางค์ใช้ที่นั่น

ประธาน : ใช้ที่นี่ครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : หารือนะครับ เขาบอกไม่อยากมาที่นี่กันเพราะว่าต้องแลกบัตรยุ่งยากมาก แล้วอีกอย่างหนึ่งเขาประชุมผู้บริหารต่อจากที่เราประชุมด้วยครับ แต่ว่าหลังวันที่ ๒ แล้วก็จะเป็นการอบรมอาสาสมัครที่มาจากชุมชน ซึ่งผมคิดว่าถ้าครั้งแรกที่เขามาที่นี่ก็ไม่น่าจะเกินสัปดาห์ที่ ๒ เริ่มต้นสัปดาห์ที่ ๒ น่าจะทำพิธีได้คนก็จะเต็มไปหมดครับ

ประธาน : ก็ได้ครับ ถ้ารอได้ก็เอาตรงนั้น ดีเหมือนกันจะได้ไปทำโล่ ใครออกแบบสวย ๆ จะได้ให้คุณนาถะไปทำ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เดี๋ยวผมรับไปประสานกับคุณนาถะอีกทีครับ ทีนี้จะขออนุญาตท่านประธานให้พงศธรนำเสนอครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขออนุญาตนะครับ ที่ขึ้นจอนี้เป็นเนื้อหาที่คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญได้เลือกเอาไว้ด้านซ้าย ๑๑ ข้อ ส่วนด้านขวาจะเป็นตัวที่ตัดออกไป

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมขออนุญาตเรียนเพิ่มเติมว่าในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ ความเห็นของทางคณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญมองว่าเมื่อผลผลิตที่ของคุณพงศธรกับทีมทำจะออกมาเป็น animation ความยาวประมาณ ๒ นาที

ประธาน : ต่อหัวข้อหรือว่าทั้งหมด

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ต่อหัวข้อครับ ประมาณ ๒ นาที แล้วก็เป็นภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ที่หารือกันก็คือว่าทำเสร็จแล้วจะนำไปกระจายเผยแพร่อย่างไร วิธีที่ ๑ ก็คือผ่าน social media ทั้งหลาย วิธีที่ ๒ ถ้าเราสามารถที่จะใช้ตัว animation ไปประกอบการอบรม ถ้าเป็นไปได้น่าจะเป็นอบรมครู ข ครู ค ถ้าอบรมครู ข ครู ค ได้จะทำให้มองเห็นภาพชัดขึ้น และที่หารือกันก็คือว่าถ้าหัวข้อที่เลือกมามันช่วยขยายความ ประเด็นที่เราได้ใส่ไว้ใน infographics ที่เราเคยดูไป ๑๐ ประเด็น แล้วก็ขยายความในแผ่นที่เป็น A4 ตอนนี้ขออนุญาตเรียนท่านประธานว่า A5 ๖ หน้าที่จะพิมพ์ทั้งหมด ๑๗ ล้านฉบับ ทางที่ประชุม กรธ. เมื่อวันศุกร์ได้หารือกันว่าเนื่องจากทาง กกต. เขาทำอีกนานน่าจะเสร็จสัก ๖ สัปดาห์ ก็เลยเห็นว่าน่าจะพิมพ์ออกมาเป็น A4 เพราะว่า

พับใส่กระดาษดูได้ แล้วเท่าที่ฟังดูใน กรธ. เองมองว่าไป ๆ มา ๆ สิ่งที่ชาวบ้านทั่วไปอ่านอาจจะเป็นแผ่นนี้เพราะสั้นกระชับแล้วก็มีหัวข้อที่เห็นได้เลย ทีนี้ในความเห็นคุยกันก็คือว่าถ้าสื่อที่เราจะทำขึ้นมาใหม่มันช่วยขยายความหรือว่าช่วยตอกย้ำประเด็นเหมือนจุดขายของเราก็ยิ่งดีใหญ่เลย เราคุยกันไม่ว่าไปอยู่ในเวทีไหนก็ตามน่าจะมีอยู่ประมาณสัก ๑๐ เรื่องที่เราจะขาย แล้วเป็นของดีของเราที่น่าจะขายได้ก็เลยลองเลือกมา ในนี้หายไปอันหนึ่งที่ท่านภัทระนำเสนอที่เติมเข้าไปคือเรื่องใหม่ในรัฐธรรมนูญ เพราะมันมีว่าเรื่องใหม่ในรัฐธรรมนูญอาจจะมี ๑๐ เรื่อง ๒๐ เรื่องที่เราน่าจะให้เขาดูอันนี้ยังไม่มี คุยกันแล้วก็มองว่าบางเรื่องอาจจะไม่ค่อยเป็นที่สนใจมากนักคือเป็นเรื่องสำคัญ เพียงแต่ถ้ามี limit อยู่ว่าทำแค่นี้เราน่าจะเน้นเรื่องที่เป็นจุดขายของเราจริง ๆ อย่างบางเรื่องที่คุยกันอย่างเช่นคำว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นประชาธิปไตยหรือไม่ ตอนนี้รู้สึกซา ๆ ไปแล้วชาวบ้านก็อาจจะไม่ค่อยได้สนใจเท่าไรเวลาลงไปถึงพื้นที่ เขาคงสนใจว่าจะได้อะไร ก็เลยว่าอันนี้เป็นลำดับรองดีไหม เรื่ององค์กรอิสระก็ไม่น่าจะเป็นที่สนใจของคนที่มาลงคะแนนประชามติหรอกเป็นที่สนใจของคนอาจจะไม่ใช่ลำดับแรก ๆ เวลาเราคิดถึงประชาชนนะครับ เรื่องแก้รัฐธรรมนูญยากประชาชนทั่วที่มาออกเสียงก็อาจจะไม่ค่อยสนใจมากนัก เรื่องหน้าที่ของประชาชนก็คุยกันว่าเดี๋ยวประชาชนบอกเอาอะไรมาให้ฉันทำเพิ่ม ก็เลยคิดว่าจะไม่เอามาไฮไลท์เรื่องบทเฉพาะกาลคุณพงศธรบอกชาวบ้านไม่ค่อยเข้าใจว่าเป็นอะไร แต่เราก็คุยกันว่าจริง ๆ แล้วชาวบ้านอาจจะไม่ได้สนใจด้วยบทเฉพาะกาล เขาไปสนใจอย่างอื่นมากกว่า เรื่องคำถามพ่วงก็เหมือนกัน ก็เลยคัดออกมาได้ประมาณนี้ แต่ทีนี้เขามีอยู่เท่าที่ผมถามดูบอกสัญญา TOR ว่าจะทำสัก ๑๕ ตอน ก็เลยอยากจะขอท่านประธานและกรรมการช่วยดูว่าที่เลือกมาโอเคไหม หรือเราคิดว่ามีเรื่องอื่นที่น่าเติมเข้าไปเพื่อคุณพงศธรเขาจะได้ไปวางแผนทำงานได้ครับ แล้วก็วันนี้สิ่งที่คุณพงศธรเขาอยากได้เพื่อจะ deliver ให้ทันวันที่ ๑๘-๑๙ คือให้เรา pick up สัก ๓ เรื่องเพื่อที่จะได้เอาไปแล้วก็ให้ concept เขา เหมือนอย่างบางเรื่องที่ตอนแรกเขาเขียนมาว่า ส.ส. เราบอกจริง ๆ สิ่งที่เราต้องการจะสื่อคือทุกเสียงมีความหมาย เรื่องของ ส.ว. ก็คือประชาชนทั่วไปที่มีคุณสมบัติสมัครเป็น ส.ว. ได้ ประเด็น main ที่เราต้องการจะสื่อเป็นอย่างนี้ เขาเลยบอกว่าถ้าหยิบมาให้ได้สัก ๓ ประเด็น แล้วก็บอกเขาว่า key message คืออะไร เขาก็จะเอาไปทำเป็น storyboard มาให้ดู แล้วก็ storyboard อันนี้เขาจะเอามาให้ดูวันพุธ ทีนี้วันพุธนี้ก็มีคำถามที่อาจจะต้องถามท่านประธาน ถาม กรธ. เหมือนกันว่า กรธ. จะดูเอง ถ้าดูเองแปลว่าเราต้องมาประชุม

หรือว่า กรธ. จะมอบให้ทางอนุกรรมการหรือว่าตั้งกรรมการมาดู เพื่อที่เขาดูเสร็จแล้วจะได้เอาไปทำต่อเพราะว่าขั้นตอนต่อไปหลังจากที่ storyboard นิ่งแล้วเขาจะต้องเอาไปทำภาพเคลื่อนไหวเติมเสียง ผมคุยกันว่าให้คุณพงศธรเอาเสียงมาเปิดให้ดูด้วย เขามีเสียงอยู่ประมาณ ๓-๔ ประเภท เสียงเด็ก เสียงผู้ใหญ่ เสียงพูดช้า พูดเร็ว เสียงผู้หญิง จะได้ดูว่าเอาเสียงแบบไหนถึงตรงกับที่เราสื่อ ที่นี้ก็เลยมีหลายประเด็น อันที่ ๑ ทั้งหมดเราจะดูวันนี้ว่ามีอะไรเพิ่มอีกไหม หรือว่าวันนี้เพียงแค่เลือกเอามาสัก ๓ หรือ ๖ ก่อน แล้วก็ให้เขาไปทำ storyboard มานำเสนอวันพุธ คือต้องได้วันพุธเพื่อที่อาทิตย์หน้ามีอีก ๔ วันเขาจะได้ไปทำให้เสร็จแล้วก็ให้เราดูปลายสัปดาห์ สัปดาห์หมายถึงอาจจะวันที่ ๑๒-๑๓ ตอนที่ดูท่านประธาน ท่านกรรมการจะมอบ กรธ. ท่านใดท่านหนึ่งหรือว่าจะมอบอนุกรรมการให้ไปดู เราก็จะได้รู้ว่าต้องเอาอย่างไร ถ้าดูแล้วเป็นข้อยุติก็จะให้เขาเอาไปดำเนินการต่อเลยจะได้ไหม เพราะว่าถ้าไม่อย่างนั้นแล้วเขาจะทำงานไม่ทันครับ ประเด็นจะไปอยู่ตรงนั้นครับ

ประธาน : อนุกรรมการไปดูให้จนเสร็จเลย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถ้าอย่างนั้นผมจะได้นัดประชุมอนุกรรมการด้วยครับ

ประธาน : เอาคุณปกรณ์เข้าไปเป็นอนุกรรมการด้วยสักคน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ได้ครับ พอดีอาทิตย์นี้เราประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ ๓ ครั้งแล้วประชุมเยอะหน่อย แต่อยากได้คนที่รู้มิติทางกฎหมายไปช่วยดูเหมือนกันจะได้ดูทีเดียวให้จบไป ตอนนี้อยากจะเรียนว่าเพื่อให้ทางคุณพงศธรทำงานได้เอาอย่างแรกที่สุดคือจะเลือก ๓ จากนี้ หรือว่าจะเอา ๓ อื่นก็ได้ เพียงแต่ ๓ นี้เขามีต้นทุนอยู่บ้างแล้ว

ประธาน : เอาเรื่องที่ ๓ เรื่องที่ ๗ แล้วก็เรื่องที่ ๙

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เรื่องที่ ๓ เรื่องที่ ๗ เรื่องที่ ๙

ประธาน : เพราะว่านั่นคือ หลักของเรา ทีนี้เรื่องที่ ๓ ทำอย่างไรถึงจะแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการศึกษาต้องทำมาตั้งแต่เด็กมันจึงจะสำเร็จ แล้วไปตอนท้ายสู้เขาไม่ได้ต้องพยายามเน้นให้เห็นว่าคนจนถึงจะไปให้เรียนฟรีจนถึงมหาวิทยาลัยก็สู้เขาไม่ได้เพราะว่าไม่ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่เด็ก ๆ เดี๋ยวผมเล่าให้ฟังก่อน ส่วนเรื่องการทุจริตอาจจะไปเอาไอเดียจากที่ ป.ป.ช. เขาโฆษณาอยู่ว่าความหายนะของบ้านเมืองเกิดจากการทุจริต อาจจะเอาแนวคิดอย่างที่

คุณภัทระว่าไอติมละลายจนหมดแล้วกว่าจะถึงชาวบ้านมันเหลือแต่ไม้ จะทำอย่างไรให้เห็นถึงความอันตรายของมัน ไม่ว่าจะอย่างไรถ้ายังมีทุจริตมันก็ไม่มีทางที่จะพัฒนาหรือไปสู้ใครเขาได้ ส่วนเรื่องปฏิรูปเอาในเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่ว่าความไม่ทัดเทียม ความเหลื่อมล้ำ คนจนถูกจับแต่คนรวยไม่ถูกจับ เพราะตำรวจไม่ทำงานเต็มที่ ทำอย่างไรถึงจะแสดงภาพเหล่านี้ออกมาให้เห็นว่าถ้ามีการปฏิรูปแล้วทุกคนจะเหมือนกัน ถีบสามล้อกับถีบรถ Benz ไปแล้วถูกจับด้วยกันทั้งคู่ดีไหม เอาหัวใจนี้ก่อนส่วนที่ต้องใช้ ๔ หัวข้อใช่ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เขาขอ ๓ หัวข้อครับ

ประธาน : ไม่ใช่ครับ ทั้งหมด ๑๕ หัวข้อใช่ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ใช่ครับ

ประธาน : อันนี้มี ๑๑ หัวข้อ ขวามือเราไม่เอา ทาง negative เราไม่เอา ก็ขาดอีก ๔ หัวข้อ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนี้ที่ขาดไปอันหนึ่งคือเรื่องใหม่ในรัฐธรรมนูญเป็น ๑๒ หัวข้อ

ประธาน : ๑๒ หัวข้อ ก็ขาดอีก ๓ หัวข้อ เรื่องสตรีมีไหม ความจริงสตรีก็น่าจะใส่ลงไปรวม ๆ หลายเรื่อง general budget สตรีมีครรภ์ ความทัดเทียมอะไรพวกนี้ จะได้แยกออกไปจากสิทธิเสรีภาพ เรื่องที่ ๒ แล้ว อีก ๓ เรื่องใครนึกอะไรออก

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ขออนุญาตครับ เราพูดถึงเรื่องงบประมาณกันเอาไหม

ประธาน : งบประมาณต้องทำดี ๆ เพราะเวลานี้คนไปพูดว่าเราห้ามไม่ให้ ส.ส. เอางบไปช่วยชาวบ้าน อธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจยากเหมือนกัน เวลาเราอธิบายภาพรวม ๆ พอพูดได้ให้เห็นว่าเกิดอะไรขึ้น แต่พอไปทำการ์ตูนจะยากครับ ลองดูถ้าทำได้ก็เอา เว้นแต่จะทำเป็นว่าพอตัดงบประมาณมาแล้วก็เอาไปเข้ากระเป๋า ส.ส. เดี๋ยวเขาก็จะหาว่าเราโกหกอีก เรื่องใหม่เรื่องศาสนาใส่หรือยัง

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เดิมตั้งใจว่าจะอยู่ในเรื่องใหม่ครับ เรื่องใหม่อาจจะมีสัก ๙-๑๐ เรื่อง เรื่องเวนคืนที่ดิน เรื่องศาสนา เรื่องใหม่รายละเอียดอาจจะไม่เยอะพอที่เราไปเล่าแยกเป็น ๒-๓ นาที แต่เราทำให้เห็นว่าในรัฐธรรมนูญมีอะไรใหม่ ๆ เยอะเลยที่ชวนคนเข้ามาดูให้เป็นจุดขายครับ หรือท่านอาจารย์คิดว่าควรจะแยก

ประธาน : ก็ดีครับ เอาอย่างเช่นเรื่องแนวการพัฒนาเศรษฐกิจที่เราให้มองถึงความพอเพียงทางด้านจิตใจ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ความสมดุลระหว่างจิตใจกับวัตถุ

ประธาน : อันนั้นก็อาจจะอยู่ในเรื่องใหม่เพราะไม่ได้มีอะไรอธิบายมาก

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ เรื่องเปิดพื้นที่ให้ทำงานร่วมกันในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรมก็เป็นจุดหนึ่งที่ประชาชนเขาจะ happy

ประธาน : ก็เป็นเรื่องใหม่

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เป็นเรื่องใหม่เหมือนกัน

ประธาน : เดี๋ยวใส่เรื่องใหม่นี้ลงไปแล้วดูว่าอันไหนที่เป็นสาระพอจะแยกก็แยก อันไหนไม่นั่นก็ไปรวมอยู่เรื่องใหม่อื่น ๆ เมื่อสักครู่ที่มีพูดถึงก็คือเรื่องศาสนา เรื่องเปิดพื้นที่ทางด้านวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กับดุลยภาพของอะไรที่อาจารย์จุรีว่า

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ความสมดุลระหว่างวัตถุและจิตใจ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เรื่องที่ดิน เรื่องการเวนคืน อีก ๒ เรื่อง

ประธาน : จริยธรรมของนักการเมืองเอาไหม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานจะเอาเรื่องยุทธศาสตร์ชาติขึ้นมา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ตอนยุทธศาสตร์ชาตินึกว่าจะใส่ไว้ตรงเรื่องปฏิรูปด้วยว่าปฏิรูปยุทธศาสตร์ชาติแล้วก็การปฏิรูป

ประธาน : ก็ใส่เมื่อสักครู่เลข ๙ ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูป

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ เรื่องหนึ่งไม่ได้เป็นเรื่องใหญ่อะไร แต่เอาหาเสียงได้ อายุครบ ๑๘ ปีเลือกตั้งได้จะอยู่ในข้อ ๑๓

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ทำเป็น animation อย่างนี้ต้องเป็นรูปธรรมพอมันต้องมี point ถ้ามันเล็กไปจะทำเป็นเรื่องเป็นราวไม่ได้

ประธาน : ก็ทิ้งไว้อันหนึ่งก่อนเผื่อไปคิดได้ทีหลังเจ๋งกว่านี้จะได้มีที่ใส่ เพราะว่าตอนนี้คุณไปทำแค่ ๓ อันก่อน วันไหนที่จะไปให้อนุกรรมการดู

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : นัดกันไว้วันพุธครับ เพราะว่าต้องได้ข้อยุติวันพุธเพื่อที่เขาจะได้เอาเวลาไปนั่งทำให้เป็นภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ ท่านประธานครับ เรื่องต่อเนื่องนิดหนึ่ง ผมลองนึกขึ้นมาแล้วก็เคยหารือกันจำไม่ได้ว่าในอนุกรรมการหรือใน กรธ. ก็คือวันที่ ๑๘-๑๙ เมื่อสักครู่เราพูดเรื่องปฏิรูปประเทศไทย ถ้าให้วงของวัดช่างเหล็กเขาไปแสดงเรื่องปฏิรูปประเทศไทย ดีไหมมันก็จะทำให้ครึกครื้นดี ทำนองที่เขาร้องออกมาทั้งหมดจะเป็นเรื่องปฏิรูปประเทศไทย ผมฟังดูแล้วมี energy ดีตอนที่เขาร้อง

ประธาน : อาจารย์ให้ไปร้องที่ไหน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ร้องบนเวทีเลยครับ

ประธาน : เวทีที่ไหน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ที่วันที่ ๑๘ ที่เราอบรมครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : มันจะนานไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ๓-๕ นาที

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : สร้างบรรยากาศได้ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : จะมีบรรยากาศเพราะว่าพอดีการปฏิรูปพูดช่วงบ่ายคนง่วง ถ้ามีอันนี้ไปแสดงเพียงแต่เดี๋ยวผมต้องคุยกับคุณนาถะนิดหนึ่งเพราะว่าจะมีค่าใช่จ่ายนิดหน่อย เหมือนเราอาจจะขอรถสภาไปได้ เวลาที่เขาไปอาจจะมีค่าขนมให้พวกนักเรียนที่เขาแสดงอะไรหน่อย ก็ไม่ได้มีอะไรมากกว่านั้น เขาเต็มใจที่จะไปคือดูว่ามันครึกครื้นดี แล้วก็ทำนองของการปฏิรูปด้วย ผมก็ชอบ

ประธาน : ประมาณสักเท่าไรครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เขามีคนแสดงรวมทั้งหมดประมาณ ๑๕ คน ผมดูที่เขาแสดงรำโทนก็ครึกครื้นดี ถ้าท่านประธานและกรรมการเห็นว่าน่าลองดูผมจะไปลงรายละเอียดเรื่องวิธีการจัดการอีกทีเพราะว่าจะต้องนัดหมายอะไรกันอย่างไร แสดงไม่นานครับ อาจารย์ชาติชาย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่เป็นไรครับ ผมต่อว่าอาจารย์อยากจะให้ไปในช่วงเช้าก่อนท่านประธานเริ่มหรือว่าเอาหลังอาหารกลางวันเพื่อให้คลายง่วง ก็คือพอจะเริ่ม section บ่ายก็โหมโรงกันหน่อย เอาอันไหนดีครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมว่าได้ทั้ง ๒ อัน แต่ถ้าตอนบ่ายก็คือเขาไม่ง่วงนอนเท่าไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แต่ถ้าตอนเช้าก็เป็นข่าวเพราะว่าจะมีการถ่ายทอดของท่านประธานอยู่แล้ว อย่างน้อยที่สุดรัฐสภาก็จะไปเกี่ยวสัญญาณกับช่อง ๑๑ ถ่ายทอดสดอยู่แล้ว ถ้าหากท่านมีปี่กลองนี้ไปด้วยโอเคเลยตอนเช้าก็ได้ครับ

ประธาน : วันที่ ๑๘ เราควรขอความร่วมมือจากช่องอื่น ๆ ให้เขาถ่ายทอดด้วย นอกจากของรัฐสภา ช่อง ๑๑

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ปกติช่อง ๑๑ รัฐสภาเขาใช้วิธีทางเทคนิคครับ เขาก็จะเอารถของเขาไปที่โรงแรมแล้วก็จะส่งสัญญาณมาเข้าช่อง ๑๑ แต่สำหรับช่องอื่น ๆ เดี๋ยวต้องไปถามดู

ประธาน : Thai PBS ก็ควร เพราะว่า Thai PBS ใช้ภาษีของราษฎร ก็ลองดูเราจะได้รู้ ขอความร่วมมือเรื่องถ่ายทอด ช่อง ๕ กองทัพบก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เดี๋ยวพรุ่งนี้จะหารือในอนุกรรมการครับ

ประธาน : ผมไม่ทราบว่าอาจารย์จัดคนกันอย่างไรในเวลาที่จะไปพูดให้ครู ก ซึ่งต้องเข้มเพราะ ครู ก จะเป็นคนไปถ่ายทอด ใช้ใครอย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออนุญาตเรียนท่านประธานครับ จริง ๆ กำหนดการนี้ไม่ทราบว่ามีการแจกไปบ้างหรือเปล่า แต่ว่าในชั้นนี้อย่างนี้ครับ ในวันที่ ๑๘ เป็นวันแรกก็จะมีการชี้แจงสาระสำคัญเป็นรายหมวด ในเรื่องสำคัญ ๆ หลังจากที่ท่านประธานกล่าวเปิดและพูดสรุปเนื้อหาเสร็จแล้วนะครับ ทางฝ่ายจัดการก็ได้ร่างขึ้นมาก่อนว่ามี กรธ. เราใครบ้างที่จะช่วยกันสนับสนุนในเรื่องการชี้แจงในหมวดต่าง ๆ นะครับ เช่นเรื่องรัฐสภา คณะรัฐมนตรี การเลือกตั้งพรรคการเมือง ก็จะมีท่านประพันธ์ ท่านนรชิต ท่านอัชพร อาจารย์อมร ตัวอย่างนะครับ เดี๋ยวค่อยไปจัดกลุ่มกัน แต่ที่สำคัญก็คือที่จะเป็นการทำให้ครู ก มีความมั่นใจและเข้าใจตรงกับเราและไปทำงานในหน้าที่ได้จะอยู่ในวันที่ ๑๙ ซึ่งเวลานี้ในรูปแบบเราก็เคยหารือกันมาแล้วก็บอกว่าเราจะจัดเป็น ๙ ห้อง แต่ละห้องจะเป็นกลุ่มของจังหวัด ซึ่งก็มีกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง ภาคใต้ตอนบนอะไรอย่างนี้เป็นต้นนะครับ แล้วก็เราจะมีวิทยากร ๒ ประเภทอยู่ตรงนั้นก็คือจะมี กรธ. ๒-๓ คนซึ่งเป็นที่ปรึกษาประจำกลุ่มเข้าไปเป็นผู้ให้เนื้อหาความรู้ ขณะเดียวกันจากคำแนะนำของอนุกรรมการประชาสัมพันธ์คุยกับอาจารย์ศุภชัย ผมได้โทรคุยกับอาจารย์วุฒิสารแล้วท่านยินดีจะส่งวิทยากรของสถาบันพระปกเกล้ามาช่วยเป็นวิทยากรกระบวนการให้ เป็นเหมือนกับคนคอยโยงประเด็นหลักๆ เพราะว่า----------

ในวันที่ ๑๙ เราจะเน้นในเรื่องสาระสำคัญของตัวร่างรัฐธรรมนูญอย่างเช่น ๒๐ ประเด็นสำคัญมีอะไร เนื้อหาเป็นอย่างไร คำถามที่พึงจะมีที่น่าจะเกิดขึ้นคืออะไร จะตอบอย่างไร สายด่วน hotline อะไรต่าง ๆ จะต้องแก้ไขอย่างไร อันนี้เราจะคุยกันตรงนั้น ก็จะมีวิทยากรกระบวนการจากสถาบันพระปกเกล้าเป็นคนเชื่อมกลางให้ระหว่างตัว กรธ. ที่เป็นวิทยากรประจำห้องกับคนที่เป็นครู ก รูปแบบจะเป็นอย่างนั้นนะครับ ก็จะไล่กันมาทีละหมวด ๆ แล้วก็จะเปิดให้เขาได้ซักถามให้มากนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจของครู ก ตอนบ่าย ๆ เขาอาจจะมีคำถามโน่นนั่นนี่ตลอดจนสิ่งที่เราต้องทำก็คือการแนะนำเขาว่าเวลาเขาไปอบรมครู ข คู่มือจะต้องให้เขาไปอย่างไร เขาต้องเริ่มต้นอย่างไร อธิบายอย่างไร อันนี้เป็นสิ่งที่จะอยู่ในวันที่ ๑๙ แต่จะมีคนของสถาบันพระปกเกล้ามาช่วยเรา ซึ่งเป็นเด็กหนุ่ม ๆ ที่เคยไปช่วยเราตอนที่เราออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ สมัยที่ท่านอาจารย์ธิติพันธุ์กับคณะไป อาจารย์วุฒิสารรับปากแล้ว ผมเข้าใจว่าคุณนาถะคงได้ร่างหนังสือจะได้เสนอท่านประธานเพื่อลงนามไปขอความร่วมมือจากสถาบันพระปกเกล้าเพื่อที่จะส่งคนมา สืบเนื่องจากตรงนี้ก็คือว่าการที่เราจะอบรมครู ก กันนี่เราก็ต้องทำความตกลงทำความเข้าใจกับตัวกรรมการ กรธ. เรากับอนุกรรมการที่จะทำหน้าที่วิทยากรด้วยนะครับ ก็คือว่าผมได้กำหนดไว้เพื่อหารือเลยนะครับว่าเพื่อให้มันทันการกับวันที่ ๑๘ เผื่อมีอะไรขึ้นมาจะปรับแก้รายละเอียด เราจะทำการชี้แจงให้กับ กรธ. ในการทำหน้าที่เป็นวิทยากรในวันที่ ๑๐ ตอนบ่าย ในห้องนี้หรือจะไปที่อาคาร ๒ ก็ได้ที่มันเป็น classroom ถือว่าเป็นการประชุม กรธ. แต่เป็นการประชุมเพื่อที่จะเตรียมการกันว่าเราจะต้องเล่นบทในแต่ละห้องในวันที่ ๑๘-๑๙ เราจะมีบทบาทอย่างไร และในวันที่ ๑๐ ที่จะมีการหารือชี้แจงกับพวกเราเองที่จะเป็นวิทยากรในวันที่ ๑๘-๑๙ ก็จะถือโอกาสเชิญวิทยากรของสถาบันพระปกเกล้าที่อาจารย์วุฒิสารจะช่วยส่งมาให้ ให้เขาได้มารับฟังร่วมรับรู้กับเราด้วยในวันที่ ๑๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา คงจะห้องแถวอาคาร ๒ นะครับ ก็ถือเป็นการประชุม กรธ. เราในวันนั้นไปด้วยนะครับท่านประธาน จะได้ใช้เวลาในบ่ายวันนั้น

หารือกันไป ที่เลือกวันที่ ๑๐ เพราะว่าเผื่อมี comment มีอะไรแต่งเติมทั้งตัวเอกสาร ตัวอะไรต่าง ๆ เรายังมีเวลาอีกประมาณ ๑ สัปดาห์ที่จะปรับแก้เพิ่มเติมครับ เนื่องจากวันนี้ก็วันที่ ๒ แล้ว และพวกผมก็จะประชุมกันวันพรุ่งนี้ก็จะเร่งทำเอกสารต่าง ๆ และวันที่ ๑๐ ก็จะมาประชุมชี้แจงกันนะครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : ผมดูตรงนี้แล้วไม่ค่อยแน่ใจว่าเวลาที่ใช้กันนี่มันจะเพียงพอ เพราะว่าเราต้องพูดทั้งในแง่ของรายละเอียดที่มีอยู่ ความแตกต่างที่มีกับรัฐธรรมนูญเก่ากับความหมายของมัน ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับในทุกจุด หรือความคิดเบื้องหลังว่าทำไมเรา introduce เรื่องเหล่านี้ ดูท่าทางคล้าย ๆ วันหนึ่งจับยัดให้หมด และวันรุ่งขึ้นก็ให้เขาคุยกันใช่ไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไปซ้อมไล่ทวนอีกครั้งหนึ่งครับ ก็คิดว่าจะเอาวันที่ ๒ เป็นวันที่มาเล่าอย่างที่ท่านประธานได้กล่าวเมื่อสักครู่ครับว่ามันมาอย่างไรไปอย่างไร อะไรเป็นจุดเด่นของมัน มันต่างจากของเดิมอย่างไร ผมก็กะว่าจะเอาวันที่ ๒ ครับ

ประธาน : ผมคิดว่าอย่างสิทธิเสรีภาพ สิทธิสตรี หน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ ให้เวลา ๔๕ นาที พูดคนเดียวก็เกินแล้ว ๔๕ นาที เพราะฉะนั้นผมคิดว่า ๓ เรื่องคือเรื่องสิทธิเสรีภาพ กระบวนการยุติธรรม รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ๓ เรื่องนี้วันแรก แล้วก็อีก ๓ เรื่องที่ ๒ วันที่ ๒ ตอนเช้าเพราะว่าท้องถิ่นมีไม่มาก ยุทธศาสตร์ชาติก็มีไม่มาก คำถามพ่วงก็ให้เขา ๑ ชั่วโมง แล้วก็หลังจากเที่ยงกินข้าวเสร็จบ่ายโมงจะแบ่งกลุ่มหรือไม่แบ่งกลุ่ม จะนิเทศกันอย่างไรก็ไปทำ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เข้าใจท่านประธานแล้วครับ ก็คืออย่างนี้ครับที่ท่านประธานกรุณาแนะนำก็คือว่าแทนที่เราจะเอาวันที่ ๑๘ ไล่มาตั้งแต่ ๑๐.๑๕ นาฬิกา จนถึงเย็นเลยนี่มันก็จะเยอะไปหมด เราตัดครึ่ง อย่างวันแรกเราก็เน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก นโยบายของรัฐ หน้าที่ของรัฐ หรือเติมมานิดหน่อยเรื่องของ

บทบาทองค์กรอิสระอะไรก็ว่ากันไป ช่วงเช้าให้เสร็จ และบ่ายมาเราก็ใช้วิธีแบ่งกลุ่มตั้งแต่บ่ายวันที่ ๑๘ แล้วก็นั่งไล่กัน อธิบายกันอีกทีหนึ่ง

ประธาน : ไม่ต้องแบ่งกลุ่ม ฟังพร้อมกัน คือวันที่ ๑ ของอาจารย์แบ่งเป็น ๒ วัน เพราะว่าเราต้องการให้เขารู้ลึก เราบรรยายให้เขาฟัง ๒ ชั่วโมง มันจะเหลือที่เขาไปบรรยาย ๓๐ นาทีเท่านั้น มันหายหกตกหล่นไปเสียเยอะ ถ้าเราบรรยาย ๓๐ นาที มันจะเหลือให้เขาไปแค่ ๕ นาที เพราะมันจะหายหกตกหล่นไปหมด เพราะฉะนั้นเราจึงต้องเน้นตัวนี้ ต้องเน้นให้ชัด เน้นแบบติวเข้ม ๓ วิชาแรกก็อยู่ที่วันแรก อีก ๓ วิชาหลังก็เป็นครึ่งวันที่ ๒

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แล้วครึ่งวันสุดท้ายนี่เราปล่อยให้เขาได้ถามเราบ้าง

ประธาน : ถามเราหรือจะแบ่งกลุ่มอย่างไรก็แล้วแต่ เพราะอย่างไรนี่ผมคิดว่า ๒ หัวข้อแรกถ้าอาจารย์จับยัดให้มันเสร็จภายในเที่ยง มันจะพูดอะไรไม่ได้มาก เพราะมันเป็นเรื่องหัวใจสำคัญทั้งนั้นเลย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : โอเคครับ ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวผมรับไปหารือกันต่อครับ

ประธาน : คือถ้าให้ผมพูดนะครับ ได้เพราะผมพูดสั้น แต่ถ้าเป็นอาจารย์บรรยายนี่อาจารย์พูดไม่ได้หรอก เพราะอาจารย์บรรยายละเอียดกว่าที่ผมพูดเยอะมาก เพราะจะมีเทคนิคอะไรต่าง ๆ ในวิชาการสอน ของผมนี่พูดเหลือนิดเดียวอะไรอย่างนี้ แต่ว่ามันใช้ไม่ได้กับกรณีที่เราจะไปอบรมครู ก มันต้องวิธีของอาจารย์นั่นละ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : โอเคครับ ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวผมไปหารือกันต่อ แต่หลักก็คือว่าผมขอวันที่ ๑๙ ตอนบ่าย เปิดไว้สำหรับการซักถามสุดท้าย ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนอะไรต่าง ๆ แต่เนื้อหานี่ก็มีวันครึ่งแล้วละ เดี๋ยวไปจัดการใหม่ครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : ลองนึกดูนะครับว่าแค่พิธีกรบรรยายสรรพคุณของอาจารย์ก่อนที่อาจารย์จะบรรยายแต่ละคน พิธีกรก็อาจจะใช้ไป ๑๐ นาที ที่เหลือพูดไม่กี่ประโยคหมดเวลาแล้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ถ้าตรงนี้เรียบร้อย พอดีคุณพงศธรเขาได้ลองทำตัว storyboard ไว้ครับ จะขออนุญาตท่านประธานให้เขานำเสนอสักนิดหนึ่งครับ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขออนุญาตนะครับ เริ่มที่เรื่องการศึกษาก่อนนะครับ ตัวนี้จะเป็นคร่าว ๆ ของจริงจะมีรายละเอียดเยอะกว่านี้นะครับ เริ่มแรกก็บอกว่า รัฐธรรมนูญนี้มีความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาการศึกษาอย่างแท้จริง ไม่ได้ตัดโอกาสการศึกษาฟรีออกไปอย่างที่คนเข้าใจผิด ก็เหมือนกับมีป้ายประท้วงที่บอกว่าเคยประท้วงอะไรกันครับ เหมือนกับมาเร็ว ๆ ไม่ทราบว่าคำในนี้มีปัญหาอะไรบ้างไหมครับ

ประธาน : คำว่า ไม่ลงทุนด้านการศึกษา มาจากไหน

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : น่าจะเอามาจากป้ายที่มาประท้วงกันครับ น่าจะดึงมาจากตรงนั้น แต่ว่าเดี๋ยวก็จะโดนโละทิ้งเหมือนกับว่าไม่จริงนะ แต่ถ้าอยากเอาออกก็ได้นะครับ

ประธาน : เดี๋ยวลองไล่ไปก่อน

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : บอกว่า ไม่ได้ตัดโอกาสการศึกษาแต่แค่เปลี่ยนช่วงเวลาการเรียนฟรี ๑๒ ปี จากเดิม ป. ๑ ถึง ม. ๖ ใช่ไหมครับ กรอบสีขาวเขยิบขึ้นไปเป็นอนุบาล ๑ ถึงมัธยม ๓ แทน และยังเพิ่มการดูแลพัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่วัย ๒ ขวบไปด้วยก็มีรูปเด็กขึ้นมานะครับ แต่ตรงนี้อยากถามว่าเด็กมันต้องอยู่ในกรอบหรือเปล่า

ประธาน : เด็กต้องอยู่ในกรอบเพราะเรียนฟรีเหมือนกัน แล้วไม่ใช่มากกว่า ๑๒ ปี ถึง ๑๔ ปีนะครับ ตรงนี้ทำเป็นเครื่องหมายบวกไว้

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : อย่างตอนแรกให้เป็น ๑๒ ก่อนไหมครับ แล้วพอมีเด็กทารกขึ้นมา แล้วตัวเลขก็เปลี่ยนเป็น ๑๔

ประธาน : ใช่ตัวนี้ ตัวที่คุณว่ามากกว่า ๑๒ ปี แทนที่จะเขียนว่ามากกว่า ๑๒ ปี ก็บอกเป็น ๑๔ ปี แล้วก็ตัวเด็กทำเป็นจุด ๆ แล้วก็มีเครื่องหมายบวกระหว่างเด็กกางเกงแดง

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : เด็กทารกต้องอยู่ในกรอบสีขาวไหมครับ หรือว่าอยู่ข้างนอกกรอบแล้วบวกเอา

ประธาน : เส้นขาวของคุณนี่ทำเป็นเส้นประ แล้วก็ประลงมาข้างล่างด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ใช้เป็นสีแทนใช่ไหมครับ กรอบเดิมมันเป็นสีขาวถึงอนุบาล แล้วก็เพิ่มกรอบตั้งแต่อนุบาลเป็นเด็กเล็ก จะใช้สีแดงหรืออะไรเป็นตัวเพิ่มเข้ามา ทำให้เห็นเด่นชัดขึ้นมาว่าเราเพิ่มเข้าไปอีก

ประธาน : คือเป็นพิเศษ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ต่อจากที่บอกว่า เพิ่มการดูแลพัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ ๒ ขวบนะครับ สาเหตุเนื่องมาจากวัยเด็กเล็กเป็นวัยที่พัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ได้ดีที่สุด แต่เด็กเล็กในชนบทก็มี

ประธาน : ตรงนี้คำพูดต้องเปลี่ยนใหม่ เด็กที่ไม่ได้รับการพัฒนาสติปัญญามาแต่ยังเล็ก เมื่อพ้น ๕ ขวบแล้วจะพัฒนาไม่ได้

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ถ้าเกิดไปอยู่ข้างหลังตรงนี้ได้ไหมครับ

ประธาน : ไม่ใช่ คือต้องอธิบายสาเหตุมัน ของคุณบอกสาเหตุเนื่องมาจากวัยเด็กเป็นวัยพัฒนา แต่จริง ๆ สาเหตุเพราะว่าเด็กที่ไม่ได้รับการพัฒนามันจะไม่มีวันพัฒนาได้และจะสู้คนที่เขาได้รับการพัฒนาไม่ได้

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : พอดีไปเขียนข้างหลังครับ เดี๋ยวขอแป๊บหนึ่งนะครับ ทีนี้พอบอกว่าเหมือนกับวัยเด็กเป็นวัยที่พัฒนาดีที่สุด แล้วถัดมาจะเป็น

เด็กชนบท ถัดมาอีกข้างหนึ่งครับบอกว่า เด็กเล็กในชนบทหรือครอบครัวที่ยากจนจะไม่มีโอกาสได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต

ประธาน : มันคนละเรื่องกับเมื่อสักครู่นี้ คือของคุณนี่คล้าย ๆ กับ wellbeing มันสู้ไม่ได้ คือสมองมันสู้ไม่ได้เพราะว่ามันไม่ได้รับการพัฒนา คนทุกคนโดยธรรมชาติมันจะมี ๒ พวก พวกหนึ่งเป็นพวกธรรมดากับอีกพวกหนึ่งคือพวก genius ใกล้ ๆ บ้าแล้ว ข้ามเส้นไปก็บ้าเลย พวกนั้นคือพวก Istein อะไรพวกนั้น แต่อีกพวกหนึ่งคือพวกธรรมดามันจะมี ๒ กลุ่ม กลุ่มหนึ่งคือได้รับการพัฒนาแล้วมันก็จะไปเป็นอย่างอาจารย์ศุภชัย อาจารย์อุดม แต่ว่าถ้าไม่ได้รับการพัฒนามันก็เป็นแบบที่เข็นรถอยู่โน่นเท่าเดิมเท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้าไม่พัฒนามันตั้งแต่ตอนนี้มันไปอย่างไรมันก็สู้เขาไม่ได้ ถึงรวยก็ยังสู้ไม่ได้ เว้นแต่พ่อแม่รวยแล้วให้พัฒนาไปเสียตั้งแต่ตอนเด็ก ๆ อันนี้มันเชิงวิทยาศาสตร์ ทำอย่างไรถึงจะใส่ตัวนี้ลงไปให้คนเกิดความรู้สึกว่าไม่ว่าลูกจะเกิดที่ไหนครอบครัวยากดีมีจนอย่างไร ถ้าได้รับการพัฒนาตั้งแต่เล็กมันสู้เขาได้ สอบเข้าที่ไหน Cambridge Oxford มันก็ไปสู้กับเขาได้ ถ้าได้รับการพัฒนาอย่างเดียวกัน

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ มัน ๒ มิติอย่างที่ท่านว่านะคะ อันแรกคือโอกาสในการพัฒนาตั้งแต่ยิ่งเล็กยิ่งดี ทีนี้พัฒนาตรงนี้หมายถึงครบมิติต่าง ๆ ทางด้านสมอง อารมณ์ จิตใจ จริยธรรม มันไปด้วยกันหมดเลยในวัยแรกสุด ทีนี้พอโตขึ้นเขาก็จะมีโอกาสได้อะไร ๆ ดีขึ้น ทีนี้สิ่งที่เราจะใส่เข้าไป เราควรจะเน้นด้วยใช่ไหมคะว่าคุณภาพของเด็กเล็กมันเหลื่อมล้ำในสังคม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเดี๋ยวนี้มีแต่มันเหลื่อมล้ำมาก มันไม่มีอะไรเลย มันเป็นที่เลี้ยงเด็กเฉย ๆ เราเน้นว่ามีคุณภาพ ทำอย่างไรให้มีคุณภาพเพื่อที่เด็กจะได้รับการพัฒนาครบถ้วนอย่างมีคุณภาพ รัฐธรรมนูญต้องการเน้นเรื่องนี้ นอกจากชูเรื่องเด็กเล็กแล้วแต่เด็กเล็กในการพัฒนาแบบมีคุณภาพครบถ้วนทุกมิติ

ประธาน : ต่อไปครับ

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ ผม อภิชาต เด็กเล็กในครอบครัวที่ยากจน ถ้าเด็กนั่งโดด ๆ มันดูไม่รู้ครับ หรือว่าจะมีเพิ่มเป็นอะไร

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : จะมี background ข้างหลังเป็นเหมือนกับบ้านที่เป็นกระท่อม บ้านคนรวยจะดูหรูหน่อยครับ

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : อันนี้ใจตรงกันครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : คือถ้าจะทำการ์ตูนเด็กเล็กของคนยากจนกับคนในชนบทแล้วก็เล่นกองดินกองทรายอยู่ ในหัวก็ blank ไม่มีอะไร แต่เด็กในเมืองก็เด็กคนมีเงินก็จะมีเครื่องหมายบวก ลบ คูณ หาร แล้วถึงจะไปสรุปว่าพอเดินไปวันข้างหน้าแล้วจึงสู้เด็กที่ได้รับการพัฒนาแล้วไม่ได้ ความจริงในสมัยโบราณเป็นธรรมที่สุด ไม่ว่าลูกคนยากดีมีจนมันเล่นกองดินมาด้วยกันทั้งนั้น มันไม่มีใครไปเรียนอนุบาลเลยสักคน แล้วก็อาศัยธรรมชาติ ใครเกิดมาสมองดีคนนั้นก็ไป เกิดมาสมองไม่ดีมันก็บวก ลบ คูณ หาร มันยังคิดไม่ออก

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขอไปต่อนะครับ ตรงนี้ก็เลยบอกว่าจัดการศึกษาให้ตั้งแต่อายุ ๒ ขวบ โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ประธาน : จัดการให้ได้เข้ารับการพัฒนาตั้งแต่อายุ ๒ ขวบ แล้วเข้ารับการศึกษาในชั้นอนุบาลตั้งแต่กี่ขวบ แล้วต่อด้วยการศึกษาชั้นอนุบาลเลย เพราะว่าก่อนอนุบาลเขาไม่เรียกการศึกษาใช่ไหม

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ครับ ต่อด้วยฉากต่อไปครับ จะเริ่มตั้งแต่เด็กอนุบาลคนหนึ่งเดินไปแล้วโตไป ตั้งแต่อนุบาล ๑ จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ประธาน : ทำหน้าให้มันต่างกันหน่อย ให้มันเด็กกว่ากันหน่อย และเปลี่ยนกางเกงเสียหน่อย กางเกงมันรัดขา

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : โอเคครับ ส่วนการศึกษาในขั้นต่อไปเช่น มัธยมปลายหรืออาชีวะนั้น รัฐสามารถจัดการศึกษาให้ฟรีได้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล แต่หากไม่ได้จัดให้ทุกคนฟรี รัฐธรรมนูญก็กำหนดให้ต้องมีกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนที่ยากจน ก็จะเป็นเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียน เงินตกลงมาใส่ครับ

ประธาน : คนที่ยากจน แก้เป็น คนที่ขาดแคลน

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ขออนุญาตถามนิดหนึ่ง ส่วน animation นี่มันจะ move อย่างไรคะแต่ละภาพ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขยับทุกฉากเลยครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : หมายถึงจากเด็กเล็กที่นุ่งกางเกงเมื่อสักครู่ก็โตเดินขึ้นไปเรื่อย ๆ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ตรงนี้ในฉากจะมีอยู่แค่คนเดียวนะครับ แล้วเดินไปโตไปครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : movement ก็คือจากเล็กโตขึ้นมา

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ใช่ครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : แล้วหน้าอื่น ๆ ละคะ มีเสียงประกอบ ดนตรีประกอบไหมคะ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : มีเสียงประกอบทุกอย่างครับ ตอนแรกตรงนี้จะเหมือนกับมีกรอบสี่เหลี่ยมที่บอกว่าเปลี่ยนเวลาจาก ป. ๑ ถึง ม. ๖ ก็จะเลื่อนไปอยู่ที่ อ. ๑ ถึง ม. ๓ แทน แล้วก็พอบอกว่ามีเด็กเล็กเพิ่มขึ้นก็จะมีกรอบขึ้นมาอีกกรอบหนึ่งเป็นเส้นประแล้วก็มีบวก เป็นเด็กเล็กครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : โดยที่ตัวเลขข้างบนนี่เปลี่ยนใช่ไหมคะ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ใช่ครับ ตัวเลขข้างบน ๑๒ มันจะ Run ขึ้นเป็น ๑๔ ครับ ทีนี้ก็สลับฉากเปลี่ยนมาเป็นเด็กตรงนี้ก็จะบอกว่า จำเป็นต้องพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กเล็ก แล้วก็ตรงนี้ก็เหมือนกับมีเพิ่มขึ้นมาอีกข้าง ๆ เป็นเด็กชนบท ซึ่งข้างหลังทั้ง ๒ อันจะมีความแตกต่างกัน จะเพิ่มสระน้ำให้ดูเหมือนกับบ้านคนรวย บ้านคนจนครับ เด็กเล็กก็จะมีสัญลักษณ์ขึ้นมาการเรียนรู้ คนจนก็จะเป็นจุด ๆ คิดอะไรไม่ออก แล้วเด็กมันก็โตขึ้นเป็นเหมือนกับอยู่ในวัยเรียนแล้ว มีโต๊ะ มีอะไรขึ้นมาทำตัวโตขึ้น เด็กที่ได้รับการพัฒนามาก็จะมีหลอดไฟอยู่บนหัวแบบคิดออก เด็กที่ยากจนก็จะมีเครื่องหมาย

คำถาม แล้วก็ตัดกลับมาคือเอาเด็กยากจนหดตัวให้กลายเป็นเด็กทารก แล้วก็บอกว่าให้ได้รับการพัฒนาเหมือนกันฟรี ตรงนี้พอเดินมาถึง ม. ปลาย ก็จะหันกลับมาเป็นคนนี้ แล้วก็มีเครื่องหมายขึ้นมาเป็นรัฐบาล และถ้าเกิดว่าไม่มีก็จะเป็นเหมือนกองทุนเป็นเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียน เงินตกลงมาใส่บอกว่าเป็นกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนยากจน

- ๔/๑

ประธาน (นายอภิชาต สุขัคคานนท์) : ผมขออนุญาตดำเนินการแทนท่านอาจารย์ ท่านอาจารย์บอกให้ว่าไปก่อน ท่านมีภารกิจครับ ไปเรื่อย ๆ ครับ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ส่วนต่อไปก็จะบอกว่าสาเหตุที่ไม่ได้บังคับให้ต้องเรียน ม. ปลาย เพราะว่าเหมือนกับเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทางเดินชีวิตของตัวเองได้ ไม่ว่าจะไปเรียนต่อสายสามัญ สายอาชีพ หรือออกไปทำงานที่ตัวเองถนัด จบแค่นี้ครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ตอนนี้ต้องขอท้วงนิดหนึ่งนะคะ เมื่อสักครู่ใช้เด็กผู้ชายโตขึ้นไปเรื่อยก็พอรับได้ แต่หลังจากนี้ผู้ชายหมด ไม่มีผู้หญิงเลย

นางพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : จริง ๆ ยังเป็นเรื่องเดียวกันอยู่ครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : แต่ว่าต้องมีผู้หญิงบ้าง มันเจาะจงว่าทุกอย่างจาก perspective ของผู้ชาย ตาม classic ตำราที่บอกว่ามุมมองของคนในสังคมมองแต่ผู้ชาย ไม่ได้มองผู้หญิงเลย

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ถ้าอย่างนั้น ม. ปลายผมเปลี่ยนเป็นผู้หญิงหมดเลยนะครับ

ประธาน : ผมขออนุญาตครับ เสนอว่าคู่กันไปเลยไม่ได้หรือ เด็กชายคน หญิงคน จะได้เท่าเทียมกัน แล้วโตขึ้นไปผู้หญิงก็เป็นสาว ผู้ชายก็เป็นหนุ่ม ความคิดผมหลอดไฟฟ้ามีแสงสว่างกระจายออกไปเป็นเส้น ๆ ได้ไหมครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานครับ พวกเราเป็นคนร่างแล้วก็อยู่กับ concept นี้ ไม่แน่ใจว่าในกระบวนการทำมีการเอาไปเปิดให้คนที่เขาไม่ได้คุ้นชินถามพงศธรครับ ได้ดูไหมว่าเขาดูแล้วคิดอย่างไร พวกเราเป็นคนร่างก็จะเข้าใจ แต่คนอื่นถ้าเราไปเปิดให้เขาดูลองถามว่าดูจบแล้วคิดอย่างไรน่าจะดีเหมือนกัน เขาเป็นคนรับข้อความ ถ้าถามพวกเราพวกเราก็รู้จักมันอยู่แล้ว แต่คนเขาไม่คุ้น ไม่ชินอะไรเลย เขาดูตัว animation นี้ เขาดูจบแล้วจะบอกอะไรเขา อย่างนี้ก็แปลว่าเราสื่อกันไม่ได้ น่าจะมีกระบวนการในการทดสอบผลิตภัณฑ์ด้วยตกลงแล้วมัน work แบบที่ควรจะ work หรือเปล่า

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ตรงส่วน animation ก็ให้ดูตั้งแต่ลองวาดภาพแล้วทีมงานที่ทำก็ไม่รู้เรื่องอะไรมาก ผมก็อธิบายเขาไป เขาก็ตีความออกมาใน style คนที่ไม่ได้รู้เรื่องอะไรมาก ก็จะพยายามให้เหมาะกับคนทั่วไปครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : แต่กลุ่มที่ทำมีจินตนาการว่าทำของพวกนี้ได้ ชาวบ้านคนทั่ว ๆ ไปที่เป็นเป้าของเราผมไม่รู้เหมือนกันว่าถ้าลองให้เขาดูจะดีไหม เพียงแต่ไม่รู้เหมือนกันว่าในกระบวนการจะทำได้ทันหรือเปล่า

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ได้ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : พงศธรมี storyboard เรื่องทุจริตด้วยใช่ไหม

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ใช่ครับ วันนี้มี ๒ ตอนที่ใช้ได้เลย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ลองเสนอให้ท่านประธานและกรรมการดูไหม

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ได้ครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : นิดหนึ่งครับ การศึกษาตอนนี้ภาคเด็กเล็กนั้นทุกคนยอมรับว่ามันควรจะเป็นไปอย่างที่รัฐธรรมนูญเราเขียน ไม่มีใครเถียง แต่ที่เถียงคือ ม. ปลาย ซึ่งถ้าทำอย่างที่เมื่อสักครู่ทำอยู่มันยังจะสื่อไปในทางที่คนไม่เห็นด้วยอยู่ ความจริง Concept ของเราคือภาคบังคับ ม. ต้นเราต้องการให้ทุกคนเท่าเทียมกันหมด พอจบภาคบังคับแล้วตอนนี้ทุกคนมีสิทธิเลือกที่จะเรียนอะไรก็ได้ และรัฐมีหน้าที่สนับสนุนให้ทุกคนได้เรียนจนตลอดชีวิตเขา อันนั้นคือ concept เรา การออกค่าใช้จ่ายรัฐก็สนับสนุนไปด้วยวิธีการใด ๆ ก็สุดแล้วแต่เรายังจะมีกองทุนให้ที่เขาโจมตีเราก็คือตัดค่าเล่าเรียน ม. ปลายออกเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นต้องแก้ตรงจุดนั้นว่าเราไม่ได้ตัด เพียงแต่ว่า concept คือพอพ้น ม. ต้นแล้วเขาจะเลือกเรียนอะไรก็ได้รัฐมีหน้าที่ต้องสนับสนุนให้เขาได้เรียน

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : จะส่งคลิปอันหนึ่งไปให้เข้ากลุ่ม กรธ. คลิปนี้อยากให้คุณปกรณ์เปิดให้คุณพงศธรดูด้วยว่าจะเอามาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร เด็กคนนี้ชาติก่อนต้องเป็นผู้ร้ายใจอำมหิตลองดูสัก ๑-๒ นาที แล้วอันที่ ๒ จะเห็นว่าท่าทางเหมือนกับฆาตกรผู้ใหญ่เลยแล้วท่าทางพูดสะบัดหน้าสะบัดตา

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขออนุญาตไปต่อเรื่องทุจริตนะครับ อันนี้เขาบอกว่าที่ผ่านมาประเทศไทยไม่อาจพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้เพราะงบประมาณแผ่นดินที่ใช้พัฒนาประเทศถูกโกงไปเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวก็มีมือฮุบเงินไปครึ่งหนึ่ง แล้วตึกที่เหมือนสูง ๆ ก็หดเตี้ยลง ตึกดี ๆ ก็หายไป ถ้าไม่สามารถขจัดปัญหาทุจริตประเทศจะไม่สามารถเดินหน้าได้ ตอนแรกเป็นนักการเมือง ๒ คนแล้วมีเงินตกมาใส่เขาแล้วก็มีปั๊ม brand รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงมีเป้าหมายในการขจัดการทุจริตทั้งหมด เริ่มจากคัดกรองตอนแรกเหมือนกับเป็นสายพานส่งคนเข้าไปทำงาน คัดกรองบุคคลที่มีประวัติไม่ให้เข้ามาทำงาน ก็จะดึง ๓ คนนี้ออก เคยทุจริต เคยถูกไล่ออกจากหน่วยงานรัฐ เคยทำผิดคดีร้ายแรง ค้ายาเสพติด เหมือนตอนดึงมาตัวที่โกงเงินก็จะมีเงินหลุดออกมาด้วย

เหมือนกับว่าโกงเงินไป แล้วอันที่ ๒ ก็คือเอาคนไม่ดีออก หากบุคคลไหนเข้ามาทำงานแล้วแต่ประพฤติมิชอบ ไม่ว่าจะเป็นทุจริต ใช้อำนาจมิชอบ ทุจริตดึงมาก็อาจจะมีเงินร่วงมา อำนาจมิชอบก็คงเป็นถือปืน ฝ่าฝืนจริยธรรมอาจจะถือไพ่แล้วก็ดึงออกมา ดึงออกมาวางตรงนี้แล้วก็มีป้ายปั๊มเข้าไปตรงนี้อยากเรียนถามว่าปั๊มควรจะเขียนเป็นภาษาไทยว่าอย่างไรดีครับ ไล่ออก ตัดสิทธิ

ประธาน : ห้ามกลับมา

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ห้ามกลับมานะครับ แล้วก็นอกจากนี้ยังเปิดทางเหมือนกับว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทุจริต โดยประชาชนสามารถเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลทุกอย่างได้ คนเล่นคอมพิวเตอร์แล้วมีหน้าจอขึ้นมาเป็นงบประมาณ เพราะรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลการทำงานทั้งหมด หากพบทุจริตสามารถชี้เบาะแสและร้องเรียนได้ทาง ป.ป.ช. ก็หยิบโทรศัพท์ขึ้นมาร้อง ป.ป.ช. จากนั้น ป.ป.ช. จะทำการตรวจสอบก็เป็นแว่นขยายมาส่องนักการเมือง หากพบว่าผิดจริงจะถูกดำเนินคดีก็เป็นเครื่องเหมือนเดิมมาหิ้วออกไป แค่นี้ครับ

ประธาน : ไม่ต้องต่ออีกภาพหนึ่งว่าพอไปถึงศาลแล้วถอนฟ้อง เรามารู้เมื่อร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ไม่อย่างนั้นเราจะมีอีกข้อหนึ่ง

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : มีอะไรต้องเพิ่มเติมไหมครับ

ประธาน : ตรงตึกสูง ๆ พอคุณลดลงมาแล้วภาพมันมองไม่เห็นความแตกต่าง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ตอนที่คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญดูตรงนี้ไม่ได้มีโอกาสที่จะดูทีละ slide แบบลึก ๆ แต่ว่า comment อันหนึ่งก็คือเครื่องที่หนีบไป ที่เราคุยกันก็นึกว่าเดี๋ยวคนมาดูแล้วเหมือนกับเป็น ม. ๔๔ หรือเปล่า คนจะไปคิดอย่างนั้นหรือเปล่า แต่ว่าไม่ได้มีโอกาสจะ debate กันเยอะเพราะเมื่อเข้ามาดูหลายเรื่อง ก็เลยว่ามีวิธีอื่น

ประธาน : เขียนที่ตรงเครื่องหนีบว่าศาลและองค์กรอิสระ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถ้าอย่างนั้นก็จะเห็นภาพชัด

ประธาน : ตรงเครื่องหนีบปล่องกลม ๆ ตรงนั้นเขียนว่าศาลและองค์กรอิสระ คุณลองปล่อยตัวหนีบ ปล่อยคน เล็กไปหน่อยถ้าจะเขียนว่าศาล มันเล็กเขียนศาลไม่ได้ ต้องไปเขียนตรงฝาชีครอบข้างบนศาลและองค์กรอิสระ รูปแรกพอคนละภาพแล้วคุณมองไม่เห็นความแตกต่างมันก็ยังเป็นตึกอยู่ คือทำเป็นรูปถนนหนทาง โรงพยาบาล โรงเรียน ตึกพวกนี้มันไม่ใช่ของรัฐบาลทำ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ตรงนี้เป็นแบบตึกพัง สะพานพัง เพราะว่าถ้าข้าราชการทุจริตบางทีมันไม่ใช่เฉพาะตึกของรัฐบาล มันจะทำให้ตึกร้าว สะพานร้าว ถนนร้าว เพราะว่าพอเขาคอร์รัปชันทีหนึ่งตึกไม่ได้หด แต่ตึกมันพังไปหมดเลย มันร้าว มันอะไร คือถ้ายังเห็นว่าตึกร้าว ตึกเป็นอะไรต่าง ๆ แล้วสื่อได้ว่าไม่ใช่เฉพาะตึกของราชการ ตึกของเอกชน ที่คนที่มีหน้าที่ดูแลไม่ดูแลตึกพวกนั้นก็พังเหมือนกัน คุณพงศธรมีอีกชุดหนึ่งใช่ไหมครับ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : เรื่องปฏิรูปครับ แต่ว่าไม่ได้ทำมา นอกจากปฏิรูป เรื่องกระบวนการยุติธรรม มีอะไรอย่างอื่นอีกไหมครับ น่าจะมีสัก ๒-๓ เรื่องไหมครับ

ประธาน : มีครับ ลองไปดูในมาตราว่าด้วยปฏิรูป ผมคิดว่าตอนที่เราไปทำครู ก เรื่องปฏิรูปถ้าพูดถึงเรื่องและเป้าหมายที่ไปเกิดผลกับประชาชนให้ละเอียดมันจะจำพวกนี้ เราบอกไป ๑๐ อย่าง จำสัก ๓ อย่างก็ยังพอได้ ที่ส่ง กกต. ไปแล้วใช่ไหมครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ส่งไปแล้วครับ ท่านประธานครับ

ประธาน : ตอนนี้เหลือของเราใบนี้ที่อาจารย์ว่าจะพิมพ์เป็น A4 ทำไมเราทำเป็น A5 ไม่ได้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ทำได้ครับ แต่ว่าที่หารือกันก็คือถ้าเป็น A5 มันจะมี ๖ หน้า แต่ว่าถ้าเป็น A4 แบบนี้ก็เป็นแผ่นเดียวแล้วสะดวกในการที่จะถือไปถือมา แล้วก็คุยกับคุณนาถะว่าถ้าทำอย่างนี้คุณนาถะสามารถที่จะให้ทางสำนักการพิมพ์เขาพิมพ์ออกมาได้เยอะ ๆ แล้วเราไปไหนก็แจกได้แล้วสะดวกในการที่จะถือ ที่คุยกันเมื่อวันศุกร์นะครับ ถ้าเป็น A5 จะเป็น ๖ หน้า

ประธาน : แต่ตัวมันเล็ก

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนี้ตัวเล็กครับ

ประธาน : คนจะไม่อ่าน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถ้าเป็น A5 ตัวมันจะใหญ่เป็น ๑๘

ประธาน : เว้นแต่อาจารย์ขยายขึ้นไปให้สุดเพื่อจะได้มีเนื้อที่ทำตัวเป็น ๑๖ อันนี้มัน ๑๔ หรือ ๑๒

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนี้น่าจะเหลือ ๑๒ แต่ว่าของจริงมันจะ ๑๘

ประธาน : ใช่ครับ แต่ว่าถ้าทำของเราไปแจกแผ่นเดียวเวลาเรียงจะต้องเรียงอีกอย่างใช่ไหม เรามีส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ กับส่วนที่ ๓ มันก็ต้องไปพับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ก็คือพับ ๓

ประธาน : ขยายออกมาอีกหน่อย ข้างล่างกับข้างบนเนื้อที่มันเยอะเหลืออีกตั้งอย่างละ ๑ นิ้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เดี๋ยวผมไปหารือคนที่ทำครับ

ประธาน : A4 ก็ได้แต่ให้ตัวมันใหญ่หน่อย เพราะไม่ว่าคนแก่หรือเด็กพอเห็นตัวเล็กก็ไม่อ่านแล้ว เด็กหนุ่ม ๆ วัยรุ่นพวก cyber ถ้าเกิน ๒ บรรทัดก็ชักจะคิดหนักกว่าอ่านดีหรือไม่ดี

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตหารือเรื่องสืบเนื่องบรรดาพวกคลิปภาพ คลิปเสียง หรืออะไรพวกนี้ตอนที่เราส่งออกไปตามสถานีวิทยุทีวีเพื่อจะเผยแพร่ เราต้องมีเหมือนประกาศ คำสั่ง หรืออะไรไหมว่าบรรดาศิลปินหรือใครทั้งหลายทั้งปวงที่เขามาทำหน้าที่ช่วยเราทำงานภายใต้ร่มของ กรธ. ตามกฎหมาย หรือว่าไม่จำเป็นครับ

ประธาน : ไม่จำเป็น เพราะพวกศิลปินที่เขาร้องเกิดอะไรขึ้นเราก็ไปรับรองว่าเราขอร้องให้เขาทำ แต่ว่าส่วนพวกสื่อที่เป็นสถานีเรามีหนังสือไปถึงขอร้องเขามอบหมาย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ก็แปลว่าเดี๋ยวต้องทำหนังสือถึงบรรดาศิลปินให้เหมือนเป็นทางการไว้นิดหนึ่งเพื่อที่เขาจะได้มีหลักฐานว่าได้รับมอบหมายจากเรา

ประธาน : ตอนทำโล่ให้เขาเราก็จะทำหนังสือขอบคุณใส่กรอบให้เลย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : แล้วบรรดายกตัวอย่างรำโทนจะมีหลายคนเวลาเราให้ก็คือเป็นคณะบุคคลอย่างนี้ก็ใช้ได้ใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช้ได้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : หรืออย่างกรณีของคุณชินกรเป็นคนขับร้อง แต่ว่าก็มีคุณอภิชาติ ดำดี ที่เขามาช่วยเขียนเพลงให้ แล้วก็คนอัดพวกนี้ ถ้าเราทำโล่ขอบคุณเขามันจะคุ้มครองไปทั้งหมดไหมครับ

ประธาน : ความจริงเขาก็ไม่ได้ทำอะไรผิด เขาทำขึ้นเองก็ไม่เป็นไรอยู่แล้ว ทุกคนมีสิทธิที่จะทำอยู่แล้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เพราะในเนื้อหาไม่ได้มีอะไร แปลว่าเราก็มีหนังสือขอบคุณแค่นั้นก็น่าจะคุ้มครองเขาได้แล้ว

ประธาน : แต่ว่าเท้าความหน่อยตามที่ กรธ. ได้ขอความร่วมมือให้ท่านช่วยเราและท่านได้ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง กรธ. ขอขอบคุณอะไรพวกนี้ก็ว่าไป

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : กรณีของครูที่เขามีนักแสดงมีอะไรก็ใช้

ประธาน : ครูและนักเรียน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ครูและนักเรียน ผู้ร่วมงาน

ประธาน : อาจารย์ติดต่อกับใครทำมาแล้วผมเซ็นให้ มีอะไรอีกไหมครับ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขออนุญาตนะครับ มีอีก ๑ เรื่อง อยากให้ช่วยเลือกเสียงพากย์เป็นเสียงผู้หญิง ผู้ชาย หรือเด็กครับ มีให้ลองฟังครับ

(เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเปิดคลิปเสียง)

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ประเด็นของพงศธร โดยกระบวนการทำ พอทำตัว animation เสร็จเขาต้องไปใส่เสียง แล้วทีนี้ก็จะมีเสียงเด็กตัวเล็ก ๆ เสียงเด็กผู้หญิงตัวโตหน่อย แล้วก็เสียงผู้ชาย ทีนี้ในอนุกรรมการก็หารือกันว่าควรจะเป็นเสียงไหนดี ควรจะเป็นเสียงเดียวในทุกคลิปไหมคล้าย ๆ เป็นสัญลักษณ์ อาจารย์เธียรชัยมาจาก มสธ. ก็จะคุ้นกับการทำพวกนี้ อาจารย์เธียรชัยบอกว่าให้ลองทำคลิปมาให้เราดูสัก ๓ เสียงแล้วก็เอามาเปิดให้ดูว่าของจริงเป็นเสียงแบบไหน ที่ประชุมก็เห็นคุณพงศธรบอกว่าทำได้ ถ้าทำได้เวลาที่เราดูคลิปชุดแรกก็ให้เขาเอามาให้เราดูหลาย ๆ เสียงจะดีไหม แล้วเราค่อยเลือกตอนนั้น หรือว่าเราจะเลือกเลย เพราะว่าที่คุยกันบางทีเสียงจะไปพร้อมกับรูปภาพด้วย ต้องดูไปพร้อม ๆ กัน ไม่อย่างนั้นเหมือนมันจะแปลกแยกไป ถ้าเราฟังเสียงอย่างนี้แล้วพอมาดูถ้าคลิปไม่ไปด้วยกันก็จะไม่ค่อยคล้องจอง อาจารย์เธียรชัยท่านก็แนะนำว่าในเมื่อต้องไปอัดคลิปไม่นานเท่าไร ก็ลองทำแบบหลายเสียงสัก ๒-๓ เสียงมาเราจะได้ดูทีเดียว

ประธาน : อย่างการศึกษาก็เอาเด็กผู้ชาย ถ้าสิทธิเสรีภาพก็เอาผู้หญิง ถ้าเรื่องโกงก็เอาผู้ชาย เชิญอาจารย์จุรีครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : มีคำถามจะถามว่าเสียงเด็ก เสียงผู้หญิง เสียงผู้ชาย ก็คือตามเสียงที่ได้ยินมานี้ใช่ไหม ไม่มีคนแล้วนะคะ คือมีข้อสังเกตว่าเสียงที่ ๑ กับเสียงที่ ๒ รวมทั้งเสียงที่ ๓ ด้วย วิธีพูดเหมือนคนสมัยใหม่ที่ไปเร็ว ๆ แล้วก็ไม่ค่อยชัด ความรู้สึกว่าไม่ชัดถ้อยชัดคำ style ของพิธีกรยุคใหม่ไม่ทราบทำไม

ประธาน : ยุคมันเปลี่ยน

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ไม่รู้เราแก่หรือเชย หรือว่าต้องไปตามเขา

ประธาน : เราแก่

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เราก็ทำสำนึกไทยไม่โกง ทำคลิปทำอะไรหลายอย่าง พอเปลี่ยนเสียงแล้วมันมีอะไรที่ผิดไปเยอะนะคะ พอไปเอา professional เสียงดี ๆ มาพูดรู้สึกมีความหนักแน่นฟังแล้วรู้สึกเร้าใจ พอขอเสียงคุณพิศณุ นิลกลัด มาใส่ในคลิปมันผิดกันเยอะเลย เลยมีความรู้สึกว่าจำเป็นต้อง ๓ เสียงนี้ไหม เสียงผู้หญิงก็ไม่ค่อยเพราะ เสียงเด็กก็เร็วแล้วอย่างไรไม่ทราบ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : ขอโทษนะครับ เรื่องจังหวะยังไม่ถูกต้องมากครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ยังไม่ถูกต้องใช่ไหมคะ

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : แค่ลองน้ำเสียงเฉย ๆ ครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ถ้าอย่างนั้นมาฟังอีกที แต่ถ้าฟังอีกแล้วทีเกิดไม่ชอบทำอย่างไร

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คุณพงศธรมีเสียงที่พูดช้า ๆ ด้วยยังไม่ได้ให้ฟัง

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : มันช้ากว่านิดเดียวครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนั้นจะเหมือนเสียงผู้ใหญ่

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง : บอกให้พูดช้าได้ครับ เรื่องนี้ไม่ต้องห่วงครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ช้าแล้วชัดถ้อยชัดคำขึ้น ไม่ใช่เร็ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ นอกจากอันนี้แล้ววันพุธน่าจะมีการอัดคลิปสั้นที่ท่านประธานเคยสั่งไว้ว่าประมาณ ๓๐ วินาที ตอนนี้เราทำคลิปออกมามีบทออกมาสัก ๑๔-๑๕ บทแล้ว แต่ผมบอกเขาว่าลองอ่านมาแค่สัก ๔ อัน คืออาจารย์ ๔ คนก็ให้หยิบของอาจารย์ละทีคนมา เพราะกลัวว่าเดี๋ยวเขาอ่านไม่ตรง คือคนอ่านกับความหมายที่เขาต้องการจะใส่ ทีนี้ถ้าทำเสร็จแล้วผมขออนุญาตส่งเป็นคลิปเสียงเข้าไปใน LINE ได้ไหมจะได้ดูเร็วขึ้น ถ้าเราไม่ได้ประชุมจะได้ส่งมา

ประธาน : ถ้าอาจารย์มีก็ประชุมก็ได้ ไม่อย่างนั้นฟังใน LINE บางทีมันฟังไม่ได้ และบางท่านก็จะไม่ได้ฟัง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คือถ้าเอามาฟังตรงนี้ก็ดีครับ จะได้ให้คนที่เขาอ่านหรือว่าคนที่เขาอะไรนี่ได้มาฟัง comment เราด้วย และถ้าตรงนี้โอเคก็จะได้ให้เขาดำเนินการต่อไปเลย แล้วก็ถ้าดำเนินการเสร็จเรียบร้อยผมจะได้คุยกับคุณนาถะเพื่อที่จะส่งออกไปตามสถานีต่าง ๆ ครับ

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตนะครับ เห็นท่านศุภชัยบอกว่าวันพุธจะประชุมและต้องการให้มีนักกฎหมาย ผมขออนุญาตไปร่วมด้วยนะครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ได้ครับ

ประธาน : เมื่อสักครู่ก่อนผมจะเข้าห้อง ผู้สื่อข่าวเขาถามว่าพรุ่งนี้ กกต. จะมาร่วมประชุมกับเรา ผมก็บอกผมไม่ทราบเรื่องอะไร กกต. จะมาประชุมร่วมกับเราใครไปนัดเขาไว้

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าคุณสมชัยเขาโทรติดต่อกับผม ผมก็บอกว่าให้ลองคุยกับทางคุณนาถะดูว่าจะมีวิธีการในการสื่อสารอะไรที่เขาอยากจะเสนอเป็นบริการของ กกต. เพื่อให้เข้าใจ แต่ว่าในรายละเอียดผมไม่ทราบว่าได้มีการคุยกันหรือเปล่านะครับว่าเขาจะเอาเทคโนโลยีอะไรของเขามา บริการในการสื่อข้อความอะไรมาให้ทาง กรธ. ได้รับทราบ แต่ว่าผมไม่ทราบว่าอันนี้มีข้อที่เขาต้องมาปรึกษาเราเพราะเหตุผลอะไร ผมจำไม่ได้ครับ

ประธาน : นาถะไปคุยกับเขามาหรือเปล่า

นายนาถะ ดวงวิชัย : ขออนุญาตครับ เป็นเลขาของท่านอาจารย์สมชัยโทรมาบอกว่ารู้สึกจะเป็น animation เกี่ยวกับเรื่องรัฐธรรมนูญ เขามีความประสงค์ที่จะรบกวนให้ทาง กรธ. ช่วยพิจารณาในรายละเอียดของเนื้อหาครับ ก็เลยแจ้งมาว่าขอเป็นวันอังคารตอนบ่าย ๓ โมง โดยจะมีท่านอาจารย์สมชัยเป็นหัวหน้าคณะนำมาครับ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล application ด้วยครับ

ประธาน : แล้วเขาจะให้เราทำอะไรที่จะมา

นายนาถะ ดวงวิชัย : เห็นเขาบอกว่าจะให้ช่วยดูครับ

ประธาน : มันคืออะไรของเขา application ฉลาดรู้ และ application อันนี้มันสำหรับทำอะไร คนเข้าไปยิงคำถามหรืออย่างไร

นายนาถะ ดวงวิชัย : ในรายละเอียดเขายังไม่ได้แจ้งมาครับ เดี๋ยวอย่างไรผมลองโทรสอบถามเพิ่มเติมว่ารายละเอียดมันประมาณไหนครับ และพอดีตอนที่เขาติดต่อมาเขาแสดงความประสงค์เลยครับว่าจะขอนำเสนอต่อที่ประชุม กรธ. ให้ช่วยพิจารณาครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ขออนุญาต comment โดยยังไม่ทราบรายละเอียดข้อมูล แต่ที่ท่านเคยให้ LINE ไว้ก็น่าจะถูกแล้วว่าเขาก็มีหน้าที่ทำเสียงลงประชามติ และข้อมูลรายละเอียดเรื่องรัฐธรรมนูญเราเป็นคนให้ ครั้งหนึ่งก็เคยมีข้อมูลว่าเขาจะไปทำข้อดี ข้อเสีย ท่านหรือใครก็เบรกไปทีหนึ่งแล้ว คือเขาไม่น่าจะต้องมาทำเรื่องเนื้อหาสาระ สรุป ๑๔ หน้าเราก็ทำให้แล้ว สรุป ๔ หน้าก็ทำให้แล้ว ต้องการ ๖ หน้าเราก็ทำให้แล้ว ไม่ทราบจะทำอะไรอีกนะครับ คือผมว่าเขาก็มีหน้าที่อยู่แล้วทำไมต้องมาทำสาระเกี่ยวกับของเราด้วยผมก็ไม่แน่ใจ ก็ขออภัยที่พูดโดยไม่ได้รู้รายละเอียด แต่ฟังดูแล้วมันไม่น่าจะเป็นสิ่งที่เขาต้องทำครับ

ประธาน : ใช่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เขาเคยเอามาชี้แจงให้ฟังตอนประชุมร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ เขาอธิบายว่า กกต. จะสร้าง application อันหนึ่งขึ้นมาเป็นเรื่องฉลาดรู้ โดยข้างในนั้นเขาจะพูดเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับการลงประชามติ รวมทั้งสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญที่จะใช้สำหรับการลงประชามติ และเขาจะมี function อะไรต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการลงประชามติเรื่องของร่างรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งตอนนั้นยังไม่ได้บอกกันว่าเขาจะมีเรื่องข้อดี ข้อเสียอะไรหรือไม่ เพียงแต่ว่าเขาพูดในเรื่องของหลักการว่าเขาจะทำ ----------

application อย่างนั้น คือจะกลายเป็นแนะนำประชาชนให้รับทราบเกี่ยวกับการลงประชามติทั้งกระบวนการจะเป็นอย่างไร ซึ่งต่อมาที่เขาเคยมาขอเราที่จะให้ทำข้อดีข้อเสีย ซึ่งส่วนหนึ่งเดิมเขาจะเอาไปลงใน application นี้ล่ะ และเราบอกไม่ให้ เราบอกไม่ทำแล้ว ตอนนั้นจะเป็นอย่างนั้นนะครับ แต่อันนี้กลับมาจะเป็นอย่างไร อันนี้ผมยังไม่เคยเห็น แต่ถ้ายังเป็นแบบเดิมก็จะเป็นลักษณะที่เขาเคยอธิบายให้ฟังอย่างนี้ครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตให้ข้อมูลครับ คือน่าจะเกี่ยวกัน ผมนึกขึ้นได้แล้วครับ เพราะว่าเมื่อสัปดาห์ที่แล้วตอนต้นสัปดาห์ คุณสุวรรณีที่เป็นอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เธอก็โทรศัพท์มาถามว่าหลังจากวันที่ ๒๙ ที่เราไป version นี้ถ้า กกต. จะทำอะไรเองเพิ่มเติมขึ้นมาจะได้ไหม จะมีอะไรไหม ผมก็บอกกับเขาว่าอันนี้ผมตอบไม่ได้ แต่ว่าตามมารยาทนี่เนื่องจากกฎหมายให้ กรธ. เป็นคนเผยแพร่ ถ้าคุณจะทำการเผยแพร่อะไรก็น่าจะมาเรียนถามท่านประธานผมก่อน หรือให้ กรธ. ดูก่อนว่ามันสอดคล้องกันไหม เพราะว่าถ้าคุณไปตัดต่อเอง ไปทำเองแล้วมันไม่ไปด้วยกับที่เราพูดนี่มันก็จะเสียหาย อันนี้ก็อาจจะเป็นที่มาด้วยละครับที่เขาจะยกทีมกันมาเพื่อแสดงให้เราดูว่าถ้าเขียนอย่างนี้จะโอเคไหมครับ เพราะว่าเขามี application อย่างที่คุณบอยพูดครับ เขาไม่มี content เขาจะทำเอง เขาจะเอาจากของเราไปตัดต่อ อันนี้ก็เลยเรียนให้ที่ประชุมทราบครับ

ประธาน : เขามีหน้าที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญกับสรุปสาระสำคัญของเราที่เราทำให้ ถ้าเขาจะทำ application เพื่อใช้กับการค้นหาตัวร่างรัฐธรรมนูญหรือสรุปสาระสำคัญก็โอเค แต่ไม่ใช่ไปเขียนบรรยาย เพราะเราจะมีเวลาดูละเอียดถึงขนาดนั้นหรือไม่ก็ยังไม่แน่ใจ ฉะนั้นถ้าเขาเอามาทำให้เราดูนี่ผมคิดว่าถ้าเราชักได้ก็ชัก แต่ว่าอย่าเพิ่งไปรับว่าให้เขาทำได้ เราก็บอกว่าเราขอไปดูรายละเอียดให้คณะอนุกรรมการของเราร่วมกันดูสักทีหนึ่งก่อน เขาขอมาก็พรุ่งนี้ลองฟังเขาดู แล้วไหนว่าเงินไม่ค่อยมีบอกเก็บพวกนี้ไว้แล้วก็เอาไปทำบัตร ๒ ใบ มีอะไรอีกไหมครับ เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ในการอบรมครู ก. ผมค่อนข้าง ด้านหนึ่งมีข้อสังเกต ๒ ประการ มีความรู้สึกว่าเราไม่รู้ว่าคนที่มารับฟังเขามีพื้นฐานในการเข้าใจประเด็นในทางบ้านเมืองนี้ขนาดไหน แต่ว่าส่วนที่ผมคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องติดไม้ติดมือเขากลับไป มันน่าจะเป็นเรื่องของเอกสารคู่มืออะไรที่เขาสามารถเอาไปอ่านเองได้ ซึ่งเวลาเราพูดถึงเอกสาร ผมยังคิดว่าถ้ามันเป็นประเด็นชัด ๆ เช่น เป็นถามตอบอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ในประเด็นที่สำคัญ ๆ ผมว่ามันจะช่วยในการที่เขาจะเหมือนกับ ถ้าเกิดเขาจะลงไปทำงาน เขาจะได้รู้ว่ามันมีบทอะไรบ้างที่น่าจะเป็นเรื่องที่เขาไปคุยกับชาวบ้านได้ อันนี้ประเด็นหนึ่ง กับประเด็นที่ ๒ คือเรื่องของการพูดคุยในรายการวันที่ ๑๘-๑๙ นี่นะครับ ผมก็ยังคิดว่าแทนที่พวกเราจะขึ้นไปพูด คืออาจจะได้เรียกว่าดาหน้ากันขึ้นไปพูดนี่นะครับ ผมคิดว่าน่าจะออกมาในรูปที่มันมี คล้าย ๆ มีโฆษก มีผู้ดำเนินรายการ มีอะไรต่าง ๆ ที่มาช่วยทำให้การพูดนี่คล้าย ๆ มันไม่ใช่เป็นเรื่องของการบรรยาย แต่เป็นเรื่องของคุยในประเด็น แล้วก็จับประเด็นที่สำคัญ ๆ มีคนคอยเหมือนกับฟัง และเรารู้สึกว่าพูดแล้วมันชัดหรือไม่ชัดอะไรอย่างนี้ ตรงนี้คือข้อที่ผมคิดว่าแทนที่จะเราบอกว่า ๒-๓ คน หรือ ๓-๔ คนขึ้นไปพูด แล้วก็ชาวบ้านรู้หรือไม่รู้ก็เรื่องของเขา ผมยังคิดว่าถ้าได้คนที่มาเป็นคนคอยกรองหน่อยว่าพูดประเด็นอะไร พูดประเด็นเลือกตั้ง เรื่องบัตรใบเดียว พูดชัดหรือไม่ชัดหรือว่าอะไรต่าง ๆ สมมุตินะครับ ถ้าเกิดว่าในกรณีอย่างนี้ คือไม่จำเป็นต้องพูดเยอะ แต่พูดให้เห็นประเด็นที่สำคัญ ๆ ผมคิดว่าน่าจะเป็นเรื่อง เพราะว่าเวลาเรามีค่อนข้างน้อย เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราจะไปพูดแบบครูหรืออาจารย์บรรยายทั่วไปอย่างที่ท่านประธานว่านี่ครับ พูดไป ๑๐ ก็เก็บได้ ๓-๔ นี่ก็เก่งมากแล้ว แต่ว่าถ้าจะย้ำเรื่องของการที่จะเก็บประเด็นที่เราคิดว่าน่ารู้ อันนี้ทั้งคนพูดและคนที่ฟังน่าจะมีการพยายามจะสื่อให้ตรงกันว่า ประเด็นอะไรที่เราอยากจะสื่อกับเขา เพราะไม่อย่างนั้นมันจะกลายเป็นการพูดไปเรื่อย ๆ หรือตามที่เรานึกได้ หรือว่าตามที่เราเห็นว่าสำคัญ แต่ว่าคนฟังจะจับได้หรือไม่ได้นี่เราจะไม่ค่อยได้อะไร เพราะฉะนั้นผมคิดว่า ๒ ประเด็นคือ ๑. ต้องทำเอกสารที่เขาสามารถจะมาพลิกดูได้ว่า เขาควรจะไปพูดกับชาวบ้านหรือคนอื่น ๆ ต่อไปในเรื่องอะไร อาจจะเป็นถามตอบ อาจจะเป็นเรื่องของประเด็นสำคัญ ๆ หรืออันที่ ๒ เราจะพูดให้เขาฟัง ผมคิดว่าจำเป็นที่จะต้องบอกว่าประเด็นอะไร เหมือนกับเราจัดรายการวิทยุ ผมยังคิดว่ามันจะต้องมีประเด็นถามแล้วก็คนตอบต้องตอบในประเด็นนั้นครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : อันแรกอาจารย์ศุภชัยกำลังทำอยู่คงใกล้เสร็จแล้ว เพราะว่าที่เราตั้งใจไว้ว่าพวกนี้พออบรมแล้วจะถูกถามเยอะเลย เพราะฉะนั้นอาจารย์ศุภชัยก็กำลังไประดมตั้งคำถาม

ถามแล้วก็ตอบ ทำแล้ว ซึ่งเสร็จแล้วคงเอามาให้พวกเราดู ซึ่งคงจะต้องเสร็จก่อนวันที่ ๑๘ เพราะเราจะต้องให้เขาไป

อันที่ ๒ ก็น่าคิดว่ามันก็ช่วยทำให้พวกนี้ไม่หลับ แต่ว่าจะทำอย่างไร อาจารย์ชาติชายลองคุยกันดู แล้วเราก็หาตัวพิธีกรที่ช่างซักช่างไช้ คือกำหนดประเด็นไปก่อนว่าเราจะพูดเรื่องนี้ แล้วก็ให้เขาซักไปว่าตั้งแต่ต้น มันก็จะทำให้คนตอบนี่ pinpoint ลงไปที่จุดที่สนใจได้มาก ก็อาจจะสลับกัน บรรยายไปสักครึ่งชั่วโมง อีกครึ่งชั่วโมงถามตอบอะไรอย่างนี้ ลองไปหารือกัน เพราะนี่ระดับปรมาจารย์ทั้งนั้น ยืนสอนหนังสือกันมาหน้าชั้นกันแล้วก็คงมีประสบการณ์ว่าวิธีไหนที่จะทำให้คนหลับดี

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : หารือกันอยู่แล้วครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : แล้วก็มันอาจจะเปลี่ยนแบบ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เพราะว่าเราต้องถกกันเรื่องเอกสารอยู่แล้ว แล้วก็เข้าใจดีครับ คนเป็นร้อย ๆ มานั่งฟัง lecture มันไม่ใช่ครับ เมื่อสักครู่ยังคุยกับคุณบอยว่าเดี๋ยวนี้คนโดยเฉลี่ยสมาธิแค่ ๕ นาที ผู้ใหญ่นี่ครับ สมาธิสั้น พูดแป๊บเดียว เขาไปเรื่องอื่นแล้วครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ๒๑ ข้อที่ กรธ. อุตส่าห์นั่งดูกันบวกกับเรื่องใหม่ ๆ ๙ ข้อน่าจะใช้ประโยชน์นะครับ ก็น่าจะเป็นแนวทางได้ มันก็ไม่มาก เขาจะได้ถือติดตัวต่อไป ผมว่าเราอุตส่าห์ดูกันอย่างละเอียดตั้งอนุกรรมการกี่ชุดและยัง กรธ. มานั่งดู อาจารย์ศุภชัยนั่งหน้าเศร้าดูอยู่ ๔ หนนะครับ ก็น่าจะใช้เป็นพื้นฐานที่จะใช้ได้ครับ มันอาจจะง่ายหน่อยและเขาก็ได้ติดมือกลับบ้านไปด้วย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ในที่เราหารือกัน พรุ่งนี้ผมจะเอาตัวบัญชีรายการเอกสารไปผ่านทางอนุกรรมการติดตามดูว่าเรามีอะไรบ้าง แล้วก็เผื่อจะได้ดูว่าเราจะใช้ประโยชน์จากมันให้มากที่สุดได้อย่างไร คราวนี้ที่นึกเอาไว้ยังไม่ได้หารือกันในอนุกรรมการประชาสัมพันธ์นะครับ ยังไม่ได้เรียนท่านอาจารย์ชาติชาย แต่ว่าที่เรามีให้เขาแน่ ๆ ก็จะเป็นตัวรัฐธรรมนูญ อันที่ ๒ ก็คือตัวคำอธิบายประกอบร่างรัฐธรรมนูญที่ท่านเลขาปกรณ์กับทีมทำ อันที่ ๓ เป็นตัว infographic อันที่ ๔ เป็นแผ่นที่เห็นนี่นะครับ ซึ่งเดี๋ยวท่านประธานได้บอกว่าให้เอาไปลองขยายให้มันใหญ่ขึ้น อันที่ ๕ ที่เราอยู่ในระหว่างการดำเนินการก็คือว่าจะเอาตัว ๑๘ บวก ๒๑ นี่ครับ ที่เมื่อสักครู่ท่านนรชิตพูดนี่ไปขยายความ แล้วก็มีอีกอันหนึ่งเป็นอันที่เป็นถามตอบที่เคยทำไว้ ผมนั่งคิดอยู่ว่าถ้ามีเยอะเกินไป บางทีวิทยากรเขาก็จะงงนะครับ เพราะมันเยอะ

อย่างผมเป็นคนสอนหนังสือ ถ้ามีหนังสือเยอะ ๆ นี่มันก็ไม่รู้จะเอาอะไรมานั่น แต่ว่าถ้าอันที่เป็นหลักน่าจะเป็น คือเราเคยหารือกันในอนุกรรมการติดตามกับอนุกรรมการดิจิทัล ทางอนุกรรมการดิจิทัลตอนนั้นเขายังไม่เห็นตัวแผ่นพับนะครับ เขาก็บอกว่าของจริงเวลามันลงไปถึงพื้นที่ อันที่ชาวบ้านจะอ่านน่าจะเป็นอันที่เป็น infographic ครับ ๑๐ เรื่องครับ อันอื่นจะขึ้นอยู่กับระดับความสนใจ คือถ้าสนใจมากหน่อยก็จะมาดูที่ท่านเลขาปกรณ์ทำ คือคำอธิบายประกอบเล่ม ๑ ถ้าสนใจแบบมาก ๆ เลยถึงจะมาอ่านร่างรัฐธรรมนูญ มาเปิดดู แต่ว่าหลังจากนั้นพอมาประชุมที่นี่ที่ กรธ. แล้วก็ดูตัว A5 ๖ หน้า ใน กรธ. เราก็คุยกันว่าจริง ๆ อันที่คนอาจจะดูเยอะก็คืออันที่เป็นตัว A5 ๖ หน้านี่เพราะว่ามันมีประเด็นครบแล้ว ก็เลยคิดว่าที่ได้วางแผนไว้ ตอนนี้เรามีคำขยายอยู่จำนวนหนึ่งครับ เดี๋ยวจะไปทำให้มันครบ ก็คือให้มันครบทั้ง ๒๙ ประเด็นบวกกับถามตอบที่เรามีอยู่แล้ว ก็คิดว่าแค่นี้น่าจะเยอะนะครับ เพราะว่าในบางเรื่อง ยกตัวอย่างอย่างเช่นเรื่องปฏิรูปประเทศไทย ก็จะมีรำโทนที่ช่วยทำให้เวลาเขาไปอบรมมันก็ดูครึกครื้น เพราะว่าเนื้อหาที่เขาเขียนเขาก็เอาตามหมวด ๑๖ ไปเขียนนะครับ

ประธาน : แล้วเราจะแจกทุกคนหรือเปล่า

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เนื้อเพลงหรือเปล่าครับ

ประธาน : ไม่ ไม่ ตัวเพลง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ตัวเพลง พอทำเสร็จแล้ว คืออันที่เราคิดกันอยู่ว่าถ้าทำเสร็จแล้วจะเปิดตัวเว็บไซต์ให้เขามา download เองครับ หรือว่าวางบน youtube ให้เขามา download เอง จะออกมาเป็นแบบนั้น เพราะว่าเดี๋ยวพรุ่งนี้ว่าจะหารือตอนอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เหมือนกันว่า ถ้าเอกสารทั้งหมด ถ้ากระทรวงมหาดไทยเขามีสตางค์นะครับ เราทำใส่ตัว thumb drive ได้ไหม แล้วก็แจกไปเลย หมายถึงครู ก. เขาก็จะมีเอกสารเป็นชุดอยู่ใน thumb drive เขาเอาไปใช้ได้เลย แต่ผมแอบไปดูงบประมาณเขานะครับ งบประมาณเขามีค่าทำเอกสารหัวละ ๒๕๐ บาท คราวนี้ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าถ้าเราไปซื้อ thumb drive แล้วเอามาใส่ให้มันจะได้หรือเปล่า แต่พรุ่งนี้ว่าจะคุยกับกระทรวงมหาดไทยเขาดูครับว่า ถ้าเราจะแจกเป็น thumb drive นี่จะโอเคไหม คือถ้าเขาโอเค เอกสารหลาย ๆ อย่างที่เราพูดนี่จะอยู่ใน thumb drive แล้วเวลาเขาไปอบรมหรือเขาจะไปอะไรนี่เขาก็สามารถจะทำได้ง่าย แต่จริง ๆ เทคโนโลยีสมัยนี้ถ้าวางไว้บนเว็บไซต์แล้วให้เขามา download เองก็ได้ครับ ก็ยังไม่รู้จะเอาแบบไหนดี

ประธาน : ผมว่าวางบนเว็บไซต์ดีกว่า เพราะว่าโอกาสคนที่ใช้เครื่องมือได้ มันไปโหลดจากเว็บไซต์ได้ แต่ถ้าใช้เครื่องมือไม่ได้เอา thumb drive ไป มันก็ไปปาหัวคนเล่น มันก็ใช้ไม่ได้ ต้องเอาอย่างนี้ไป ถึงเวลานั้นเราคงจะต้องทำคู่มือบอกเขา บอกว่าเริ่มต้น ถ้าขี้เกียจจริง ๆ นี่ให้อ่านเล่มนี้ก่อน อ่านเล่มนี้แล้วถ้าเกิดสงสัยค่อยไปเปิดเล่มใหญ่นี่นะครับ แล้วถ้าว่าง ๆ ก็เอาอ้ายนี่ไปดู แล้วเมื่อเวลาเขามีใครถามคำถามอะไรแล้วตอบไม่ได้ให้ไปเปิดอันนี้ ต้องบอกวิธีเขาไปเลย ถ้าดูในนั้นแล้วถ้ายังไม่ได้ก็โทรมาหาบอย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ก็ยังคุยกันว่าเราคงต้องใช้ประโยชน์จากเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด แล้วก็ถ้าสุดท้ายได้คนที่สนใจมาก ๆ เขาน่าจะกลับไปอ่านร่างรัฐธรรมนูญ คือถ้าครู ก. มีจำนวนหนึ่งไปอ่านร่างรัฐธรรมนูญ ผมว่าเราก็น่าจะรู้สึกดีแล้วครับ เพราะว่าเขาให้ความสนใจ แต่สงสัยจะยาก

ประธาน : ยากครับ ในครู ก. มีทั้งหมดเท่าไร

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ๓๘๐ คน แล้วบวกกับ พอช. เป็น ๔๕๖ ครับ

ประธาน : อาจจะมีคนผ่าเหล่าอ่านสัก ๕ คน พวกผ่าเหล่าจริง ๆ ไม่ใช่ normal ทีนี้มันมีอีกอันหนึ่งที่คณะอนุกรรมการดิจิทัลเขาทำไว้ มันหายไปไหน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมได้คุยกันวันนี้ว่าจะขอเอา จะคุยกับคณะอนุกรรมการดิจิทัลครับ เอามารวมไว้เป็นที่เดียวกัน คือตอนนี้ที่คิดเอาไว้ เมื่อวันศุกร์ได้ลองเสนอไอเดียว่าสำหรับพวกเราซึ่งเป็น กรธ. นี่ครับ หลายท่านจะมีตัว iPad หรือว่าตัวพวกนี้อยู่ก็ยังคิดว่าพอเอกสารมันพร้อมแล้วจะ download ใส่ iPad ของทุกคนที่ประสงค์นะครับ ก็สามารถจะถืออันนี้ไปแล้วก็จะมีคำตอบอยู่ในนี้หมดเลยที่คิดไว้จะเป็นแบบนั้น และจะไปขอจากอนุกรรมการดิจิทัลด้วย อาจจะต้องขอให้ทางอนุกรรมการติดตามไปช่วยตามให้นะครับ

ประธาน : พวกนี้เราก็ทำไปเยอะ ๆ เวลาใครสนใจอันไหนก็ให้เขาหยิบไป คนที่สนใจมาก ชอบเอกสารเยอะ ๆ เขาก็หยิบไปอย่างละเล่ม ตกลงพรุ่งนี้เราก็ต้องมาประชุมกันอีกรอรับ กกต.

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แล้วผมจะขออนุญาตสรุปเรื่องประชาสัมพันธ์ทั้งหมดให้อีกทีนะครับ เพราะว่าพรุ่งนี้จะประชุมร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และรายละเอียดเมื่อสักครู่ที่เจ้าหน้าที่เขาได้แจกไว้ที่มีตารางเป็นแผ่นอย่างนี้ครับ อันนี้กระทรวงมหาดไทยเขาทำ กรมปกครองเขาทำมาให้ดูล่วงหน้าว่าที่เขาได้รับโจทย์จากเราไป

เขาเอาไปแตกลูกแตกหลานว่าเขาจะทำครู ก ครู ข ครู ค อะไรเมื่อไรนะครับ รวมทั้งอย่างในตารางนี้ครับ ในแต่ละหน้า ฉะนั้นอย่างที่ในนี้ที่มีหลายท่านถามผมว่า เราจะรู้ได้อย่างไรว่าแต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอ หมู่บ้าน ตำบล เขาจะไปอบรมครู ก ครู ข เมื่อไร อย่างไรนี่นะครับ ภายในวันที่ก่อน ๑๗ พฤษภาคมนี่ครับ อาจจะเร็วกว่านั้น เพราะผมเร่งเขาเรื่อย ๆ ว่าเขาจะทำทุกจังหวัดจะทำปฏิทินการอบรมครู ข และครู ค มาให้นะครับ เราจะรู้แล้วว่าเขาจะอบรมครู ข ครู ค ของจังหวัดหนึ่ง ๆ อำเภอหนึ่ง ๆ ในวันไหน เพราะว่าเรากำหนดช่วงให้ ทั้งครู ข ครู ค ต้องเสร็จภายในเดือนมิถุนายนอย่างนี้นะครับ แล้วก็ครู ข ต้องเสร็จก่อนวันที่ ๑๐ มิถุนายน มันก็จะมีรายละเอียดมาให้ แล้วก็ผมกำลังให้ ผมไปรอข้อมูลตำบล หมู่บ้านทั่วประเทศจากกระทรวงมหาดไทยใน file Excel มาก่อน เขาบอกว่าเขาจะตาม และเมื่อเช้าเขาตามอีกทีก็จะเอาส่งมาให้ มันส่งมาแล้วแต่เปิดไม่ได้ ก็ไปขอมาใหม่ เดี๋ยวจะเอาไปให้ศูนย์คอมพิวเตอร์นิด้าเขา run สุ่มแบบตัวอย่าง แบบตามระบบให้นะครับ แล้วก็จะได้มา

ประธาน : ตกลงนี่เขาไม่ได้อบรม ไม่ได้เชิญองค์กรชุมชนมา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เราเป็นฝ่ายเชิญครับ องค์กรชุมชนมาครับ ครู ก. นะครับ ๗๖ คนมาครับ มาวันที่ ๑๘-๑๙ ครับ รายชื่อมาแล้วครับ ทางสภาองค์กรชุมชนได้ส่งรายชื่อคนที่จะเป็นตัวแทนแต่ละจังหวัดมาเรียบร้อยแล้วครับ อยู่ที่ผมนี่ครับ มีครบชื่อเสียงเสร็จสรรพ มีเบอร์โทรศัพท์เรียบร้อย เขาจะมาด้วยกัน มีทั้งของกรุงเทพฯ ด้วย ก็จะเป็น ๗๗ คนครับ เพราะว่าเดิม ๗๖ นี้ไม่รวมกรุงเทพฯ แต่เขามีประธานองค์กรชุมชนของกรุงเทพฯ ด้วย ก็จะมี ๗๗ ครับ เพราะฉะนั้นต้องเอา ๗๗ ไปบวกกับ ๓๘๐ แล้วครับ มีชื่อเรียบร้อยครับ เดี๋ยวผมจะเอาไว้ให้ทางฝ่ายคุณนาถะด้วย เพราะอันนี้เดี๋ยวจะมีค่ารถให้เขา อะไรของเขาครับให้เขาช่วยเขาครับ

ประธาน : พวกนี้เขาไปอบรมอำเภอ ตำบลของเขาเองหรือ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เราจัดให้ครับ หมายถึงว่าเราจะกำหนดกับเขาครับ เพราะว่าเดี๋ยวเขามาจากจังหวัดละคนใช่ไหมครับ เขาก็จะไปมี ตกลงกันว่าจะมีอำเภอละ ๒ คนที่เป็นครู ข ของเขา เขาก็จะไปอบรมให้ คือมีตารางให้เรา แล้วก็เดี๋ยวเขาก็จะไปอบรมครู ค ของเขานี่ตำบลละคนครับ เพราะว่าเขาเป็นประธานอยู่แล้วของตำบลครับ เขาก็มีครู ก ข ค ของเขาในสายของสภาองค์กรชุมชนครับ ทุกอย่างก็จะเสร็จภายใน ครู ค ของเขาก็จะเสร็จในมิถุนายนเหมือนกันครับ คือมิถุนายนมี ๓ แท่ง ๓ สายนะครับ หมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ ก็จะมีครู ค

ให้เสร็จ สาย กทม. กรรมการชุมชนก็จะเสร็จในมิถุนายน สายสภาองค์กรชุมชนก็จะเสร็จภายในมิถุนายนครับ เพราะฉะนั้นในวันที่ ๑ กรกฎาคม เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๖ สิงหาคมนี้ ทั้ง ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ ของเรานี่ก็จะเดินสายเคาะประตูบ้าน ไปพูดกับชาวบ้าน ไปเปิดเสียงตามสายไปอะไรต่าง ๆ เพื่อที่จะอธิบายชี้แจงตัวร่างสำคัญนี่ครับ

ประธาน : ครู ก. นี่รวมถึง อสม. ด้วยใช่ไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อสม. จะอยู่ในระดับตำบล หมู่บ้านเป็นหลักครับ เพราะว่าในครู ก. นี่จะมีนักวิชาการสาธารณสุขจังหวัดครับ ที่เขาเป็นหัวหน้าของ อสม. เลยครับ เขาจะมาเป็นวิทยากรให้ครับ

ประธาน : โอเค มีอะไรอีกไหมครับ ไม่มีก็กลับบ้านไปพักผ่อน ขอบคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑
สำนักรายงานการประชุมและชวเลข